

ORTODOKSINEN SEURAKUNTALEHTI

ANALOGI

TAMPEREEN, TURUN JA HÄMEENLINNAN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT 7.4.2006

2
2006

Kirkkoneuvos
Risto Ikaheimo
kokee

**“Positiivista
jännitystä”** s.4

| TAMPERE 12-15 | TURKU 16-18 | HÄMEENLINNA 19-22 |

HUHTIKUU

- SU 9.4. palmusunnuntai, RADIO: liturgia klo 11, Joensuu, Pyhän Nikolaoksen kirkko
- PE 14.4. suuren perjantain ehtoopalvelus klo 14.00-15.00, Helsinki, Uspenskin katedraali
- LA-SU 15.-16.4. pääsiäisyön aamupalvelus ja liturgia, RADION yhteislähetys TV1:n kanssa, klo 23.55-03.30. Iisalmi, Profeetta Elian kirkko, toimittaa KP arkkipiispa Leo papiston avustamana
- SU 16.4. pääsiäisen ehtoopalvelus, RADIO klo 15.00-15.45, Oulu, Pyhän Kolminaisuuden kirkko.
- TI 18.4. RADIO: iltahartaus, metropoliitta Panteleimon, Oulu
- LA 22.4. RADIO: aamuhartaus, metropoliitta Panteleimon, Oulu
- SU 30.4. mirhantuojien sunnuntai, RADIO: liturgia klo 11, Valamon luostari, Kristuksen kirkastumisen kirkko

TOUKOKUU

- SU 7.5. halvaantuneen sunnuntai
- LA 13.5. RADIO: aamuhartaus, kanttori Maria Takala-Roszczenko, Joensuu
- SU 14.5. samarialaisen naisen sunnuntai, RADIO: liturgia klo 11, Jyväskylä, Kristuksen ylösnousemisen kirkko
- TI 16.5. RADIO: iltahartaus, rovasti Rauno Pietarinen, Joensuu
- SU 21.5. sokeana syntyneen sunnuntai
- SU 28.5. pyhien isien sunnuntai, RADIO: liturgia klo 11, Imatra, Pyhän Nikolaoksen kirkko

KESÄKUU

- LA 3.6. RADIO: aamuhartaus, metropoliitta Ambrosius, Helsinki
- SU 4.6. Pyhän Kolminaisuuden päivä, helluntai
- SU 11.6. kaikkien pyhien sunnuntai, RADIO: liturgia klo 11, Nurmes, Apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko

ONGELMIA Analogin postituksessa

Analogin edellisen numeron (1/06) postituksessa ja saatavuudessa on ilmennyt ongelmia. Mikäli et ole saanut lehteä, ota yhteyttä seurakuntasi kirkko-herranvirastoon, joka toimittaa sinulle lehden.

Pahoittelemme tapahtunutta.

- 4-5 **Päivittäin positiivista jännitystä**
Varatuomari **Risto Ikäheimon** vastuulla ovat kirkollishallituksen käytännön tehtävät. Uudet asiat luovat häneen positiivista jännitystä.
Kari M. Rantila
- 8-9 **...miksi minut hylkäsit**
Jeesuksen kuolemassa toteutui maailman sovitus. Mutta missä oli silloin Jumala Isä? Päätoimittaja **Kari M. Rantila** lukee Matteuksen ja Markuksen kertomuksia ristinkuolemasta.
- 11 **Liturginen olento**
Hiippakuntasihtööri, **arkkimandriitta Andreas** kysyy, miten ortodoksisuus säilyi elävänä 2000-luvulla?
- 21-22 **Ruumiin ja hengen ravinnosta**
Isä **Markus Aroma** on suomentanut kirkkoisä Johannes Krysostomoksen opetuspuheita.
- 22-23 **Talkootyö – ainutlaatuinen tapa tutustua luostariin**
Hämeenlinnalainen opiskelija **Aino Liljenbäck** kertoo kokemuksistaan Valamon luostarin talkoolaisena.
- 27 **Afrikka – mahdollisuus ortodoksisuudelle**
Projektipäällikkö **Jyrki Härkönen** pohtii Afrikan ja ortodoksisen kirkon suhdetta. Mukana myös uutinen Ortaidin avustustyöstä.
- 28-29 **Ekumeenisten synodien tärkeys**
Isä **Ion Durac** kirjoittaa, että kirkon varhaisajan ekumeeniset synodit kokoontuivat torjumaan uskonopetuksen vääriä tulkintoja.
- 29 **Näkökulmia Bysanttiin kaukaa ja läheltä**
Mikko Junes Lopelta arvioi Bysantista kertovaa kirjaa.
- 30-31 **Miksi kuulun kirkkoon?**
Kirkkoon kuuluvienkin on joskus hyvä pohtia, omaa kuulumistaan kirkkoon. **Merja Merras** pohtii tätä kysymystä kristillisen elämän edellytysten kannalta.
- 32 **Pääsiäinen – esiin puhkeava kukka**
Tamperealainen **Esko Nikander** arvioi munkki Serafimin kirjaa Tie ylösnousemukseen.
- 33 **Venäläiset päivät Turussa**
Isä **Viktor Maksimovski** kertoo Turussa järjestetyistä *Venäläisistä päivistä*. Tekstin johdanto on suomeksi ja venäjäksi, piispa Arsenin pitämä saarna venäjäksi.
- 35-36 **Ikonimaalareilla juhlanäyttely Riihimäellä**
Mikko Junes kertoo Suomen Ikonimaalarit ry:n 30-vuotisjuhlanäyttelystä Riihimäen Taidemuseossa.

VAKIOPALSTAT

- 3 **Pääkirjoitus**
Muuttuva kansainvälinen toimintaympäristö
Kari M. Rantila
- Ajassa liikkuu
Isä **Markku Toivanen**
- 6 **Metropoliitalta**
Opas raamattupiireille
Metropoliitta Ambrosius
- 7 **Korvakuulolta**
Piinaa, Toivoa, Nähtävyyksiä
Timo Ruottinen
- 10 **Kirkkomme ulkosuhteet**
Jumala armossasi, muuta maailma
Arkkipiispa Leo
- 24-26 **Lapset ja nuoret**
- 34 **Luostari palsta**
Synaksarionien parissa
Nunna Kristoduli

SEURAKUNNALLISET

12-15 TAMPERE

- 12 Jumalanpalvelukset
- 13 Jumalan ikoni
Isä **Markku Toivanen**
- 14 Toimintaa ja tapahtumia
- 15 Ikonimaalauskurssija jo lähes kymmenen vuotta Porissa
Harri Stefanus

16-18 TURKU

- 16 Jumalanpalvelukset
- 17 Kunniointakaa ja arvostakaa toisianne
Isä **Petri Ratilainen**
- 18 Toimintaa ja tapahtumia

19-22 HÄMEENLINNA

- 19 Jumalanpalvelukset
- 19 Toimintaa ja tapahtumia
- 20 Pääsiäisen lapsia tämän ajan keskellä
Isä **Markus Aroma**

SEURAAVA ANALOGI 3/06 ILMESTYY 2. kesäkuuta. Siihen tuleva aineisto on jätettävä viimeistään perjantaina 5. toukokuuta. Tämän vuoden muut numerot ilmestyvät 1.9. ja 24.11.

ANALOGI

Julkaisija:

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksiset seurakunnat

Kustantaja:

Suomen Kirkko-Mediat Oy
Seitsemäs vuosikerta,
painosmäärä 5 200 kpl.

Päätoimittaja:

Kari M. Röntilä
Puh. 040 550 6272

Graafikko:

Heikki O. Jokinen
Puh. 050 524 6007

Toimitus:

Rautatienkatu 52 E,
13210 Hämeenlinna

Sähköposti:

analogi.toimitus@pp.inet.fi

Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:

Tampereen kirkkoherranvirasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere
Puh. (03) 3141 2700 (ti-pe klo 9-13)

Julkaisuneuvosto:

Kirkkoherra Markku Toivanen (pj.),
kirkkoherra Markku Aroma,
kirkkoherra Petri Ratilainen (vpj.),
isä Kai Sahlberg, isä Harri Kahila,
Marita Jouhki-Inkinen, Eeva Manni,
kanttori Leena Lomu ja
Johan Nyman

Tilauhinta 15 euroa/vuosi

Lehti ilmestyy 5 kertaa vuodessa

Ilmoitushinnat (sis. alv):

1/1 sivua 400 e, 1/2 sivua 300 e
1/4 sivua 160 e, 1/8 sivua 80 e,
1/16 sivua 40 e

Ilmoitukset toimituksen osoitteella.

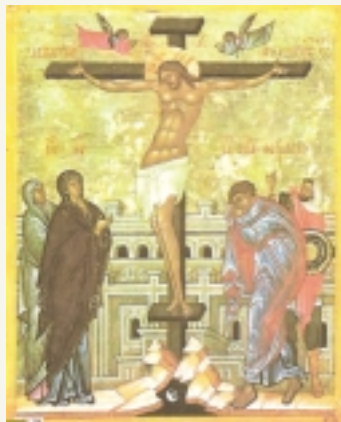
Tilinumero 800018-291602.

Painopaikka

Uusimaa Oy, Porvoo 2006.

ISSN 1458-9257

Juhlaikoni

JEEUSUKSEN

RISTIINNAULITSEMINEN 14.4.

"Kun Jeesus näki, että hänen äitinsä ja rakkain opetuslapsensa seisovait siinä, hän sanoi äidilleen: 'Nainen, tämä on poikasii!' Sitten hän sanoi opetuslapselle: 'Tämä on äitisi!'"

Joh. 19:26,27

Kansainvälisen toimintaympäristön muutos

Tietojen ja mielipiteiden vapaa liikkuvuus on peruuttamattomasti sitonut meidät kansainvälisyyteen ja vuorovaikutukseen. Olemme tulleet tilanteeseen, jossa joudumme tarkastelemaan kirkkokuntaamme ja maamme kirkollisuutta osana laajaa kansainvälistä yhteisöä, jossa henkiset ja uskonnolliset arvot usein poikkeavat omistamme. Koska Suomi on Euroopan unionin jäsen, on meidän enenevästi ajateltava, että myös kirkkokuntamme tulevaisuus on osa Euroopan unionin henkistä ja uskonnollista tulevaisuutta.

Muuttuneessa toimintaympäristössä näyttäisikin siltä, että kauan ei kirkkokuntamme tule enää toimeen vain yhden tai kahden toimijan voimin kansainvälisten suhteiden hallinnassa. Sitä tukemaan tarvitsisimme oman toimielimen. Voisimme kutsua sitä vaikkapa kirkkokunnan kansainvälisten suhteiden neuvostoksi.

Asiantuntijaelimenä neuvoston tehtävänä olisi luotettavasti arvioida ja käsitellä kirkkoomme kohdistuvia haasteita. Näiden asioiden valmistelijana ja esittelijänä se varmistaisi, että kirkkokunnallamme on monipuolinen ja syvällinen tieto ortodoksisen kirkon kansainvälisestä tilanteesta. Näissä asioissa se toimisi arkkipiispan apuna, hän myös nimittäisi sen jäsenet yhteistyössä piispainkokouksen kanssa.

Neljästi vuodessa kokoontuva neuvosto voisi tehdä konkreettisia ja perusteltuja ehdotuksia kirkon edustamisesta yhdessä arkkipiispan kanssa. Tämän lisäksi sillä voisi olla kolme vastuualuetta. Se valmistelisi kirkollishallitukselle vuosiraportin kirkkokunnan kansainvälisten suhteiden haasteista. Se laatisi kirkolliskokoukselle joka kolmas vuosi taloudellisen suunnitelman kansainvälisyyteen ja ulkosuhteisiin liittyvän koulutuksen ja tutkimuksen tarvitsemasta panostuksesta kirkossamme. Tarvittaessa se myös avustaisi piispainkokousta, kirkollishallitusta ja seurakuntia kansainvälisten suhteiden hoidossa.

Pidän myös tärkeänä kirkkomme sisäisten henkilösuhteiden kannalta, että jokin edellä hahmotetun kaltainen kansainvälisten suhteiden neuvosto edustaisi toiminnassaan avoimuutta ja siten poikkeaisi edukseen perinteisestä ortodoksisesta hallintotavasta. Siksi se myös tiedottaisi selkeästi toiminnastaan ja suunnitelmistaan.

Laajapohjainen kansainvälisten asioiden hallinta kirkossamme on yksi tulevaisuutemme menestystekijöistä. Asiantuntijoiden sitouttaminen kirkon yhteisten tavoitteiden taakse on järkevä linjavalinta, jolle nyt on vahvat perusteet.

Kari M. Röntilä

Kirkkomme on osa EU:n henkistä ja uskonnollista tulevaisuutta

Ajassa liikkuu

Haluatko lähteä pyhiinvaellukselle? Se on hyvä. Jumala sinua siunatkoon! Kirkko oli globaali jo ennen kuin globalisaatio-sana keksittiin. Muista kuitenkin, että on helppoa vaeltaa kaukomailla, mutta vaikeaa löytää lähelle. On helppoa kunnioittaa kuolleitten luita, mutta vaikeaa kunnioittaa lähimmäistä. On helppoa löytää pyhä paikka Jerusalemissa, Athokselta tai Kiovasta. Vaikeaa on löytää se oman kotialttarin äärestä.

Niiden hyveiden tähden, joita harjoitat kaukana, et saa anteeksi sitä, minkä jätät tekemättä lähellä. Tässä on kirkon globalisaation perusta.

Isä Markku Toivanen

Kirkkoneuvos **Risto Ikäheimo** luotsaa kirkon ensimmäisiä työehtosopimusneuvotteluja

Päivittäin positiivista jännitystä

Kuopion kaupunki ja kirkollishallituksen nykyinen sijaintipaikka eivät ole Ristolle ollenkaan tuntemattomia. Kuopio on hänen vanha koulukaupunkinsa, vaikka hän myöhemmin onkin asunut vuosikymmeniä pääkaupunkiseudulla. Vielä viime vuonna hän toimi Veikkauksen johtotehtävissä ja vaikutti pääkaupungin kiireessä. Sama meno, vaikkakin eri poljento, on hänellä vieläkin. Työn alku on ollut kiireinen, sillä juuri nyt tapahtuu kirkollishallituksen asioiden hoidossa paljon. Silti hän sanoo:

- Lasku Kuopioon oli kirkkoneuvoksen työtä ajatellen pehmeä, Risto kertoo. Hän aloittikin asioihin perehtymisen ikään kuin harjoittelijana jo marraskuun alusta.

- Varsinaisesti otin tehtävät vastaan edeltäjältäni **Paavo Perolalta** vuodenvaihteessa. Paavo on ollut ensiarvoisen tärkeä tuki, sillä tehtäväkenttä on laaja.

Risto tuntee olevansa kiitollinen siitä, että hän voi aina tarvittaessa kysyä neuvoja asioihin hyvin perehtyneeltä edelliseltä kirkkoneuvokselta. Siihen on Ristolla hyvä syykin:

- Voin siten palvella asiakkaitani paremmin ja välttää monet karikot.

Vastuu kirkon lakiasioista

Kirkkoneuvos toimii kirkollishallituksen kanslian päällikkönä ja esittelijänä

Varatuomari **Risto Ikäheimon** johtovastuulla ovat kirkollishallituksen käytännön tehtävät. Vuoden alusta tehtävään astuneen lainoppineen kirkkoneuvoksen suuri urakka on neuvotella valmiiksi kirkon koko henkilökuntaa koskeva työehtosopimus.

kirkollishallituksen istunnoissa. Monet kirkkokunnan lakiasioista kulkevatkin Riston kautta. Hän sanookin jo nyt lyhyen kokeuksensa perusteella, että kirkkoneuvoksen tehtävät ovat hyvin vastanneet hänen odotuksiaan. Hän osasi odottaa etukäteen vastuulleen suurta ja haastavaa kokonaisuutta. - Tämän "möhkäleen" sisällä

tiesin vain muutaman ison asian tulevan eteeni vääjäämättömän varmasti. Viime syksynä aloittelin valmistautumalla työehtosopimusneuvotteluihin, jotka ovat jo hyvässä vauhdissa.

Voimme toimia tehokkaasti

Kirkkoneuvos edustaa työnantajaa muille kirkon

työntekijöille. Hallintojohtajana hän tuntee olevansa hyvin varmallalla perustalla. - Kirkkomme perusta on testattu moneen kertaan ja kestäväksi havaittu. Kirkon sanoma ja sen missio antavat lujan pohjan tehdä myös hallinnollista työtä. Suomen ortodoksisen kirkon asema on vahva.

Mutta vahvuus edellyttää myös siitä jatkuvaa huolenpitoa. Itsestäänselvyyksiä ei kuitenkaan ole kirkossakaan. - Etuihimme kuuluu meitä kohtaan tunnettu arvostus ja mielenkiinto. Itse asiassa tämä kultalautasella kannattelu on meille suuri haaste.

Kirkkokunnan jäsen-

määrä kasvaa jatkuvasti, toisaalta hallinnollisena yhteisönä toimenpiteiden ja päätösten tarve on pienempi kuin vastaavankokoisessa kaupungissa. Risto on tyytyväinen kirkkokunnan nykyiseen toimintaan. – Olemme kirkon toimintaedellytyksiä ajatellen ihanteellisen kokoinen.

Voimme toimia tehokkaasti ja joustavasti keskushallinnossa ja työnantajana.

Ensimmäiset työehtosopimusneuvottelut
Varatuomarina Risto on perehtynyt lainkäytön ongelmiin ja moninaisuuteen. Hänen työnsä alku sijoittuu kirkkokunnan hallinnon kannalta historialliseen saumakohtaan. Juuri nyt ortodoksinen kirkko työnantajana käy historiansa ensimmäisiä työehtosopimusneuvotteluja. Niiden on määrä johtaa sopimukseen, joka tulee voimaan ensi vuoden alusta. Kirkollishallitus neuvottelee työnantajana koko kir-

kon henkilökuntaa koskevasta työehtosopimuksesta Seurakuntien Viran- ja Toimenhaltijain Liiton SVTL ry:n kanssa.

– Neuvottelut ovat edenneet rivakasti ja hyvässä ilmapiirissä. Olen hyvin toiveikas. Tiedän ja myös vaistoan, että historialliseen, siis ensimmäiseen työehtosopimukseen liittyy kirkkomme työntekijöissä paljon odotuksia. Niihin pyrimme vastaamaan parhaamme mukaan. Minusta meillä on kirkossamme hyvä ja rakentava yhteistyöhenki, ja siitä tulee pitää hyvää huolta.

Ratkaiseva muutos

Aiemmin vuosina 1985-1996 Risto toimi puhelinta teletoimintaa harjoittavan Finnet-liiton ja yhtiöryhmän eri tehtävissä. Hän oli Finnetin toimitusjohtajana silloin, kun teletoimintaa hallitsivat nykyinen Sonera ja yksityiset puhelin-yhtiöt. Osaltaan Riston lobbauksen ansiosta telealan monopoli Suomessa murtui. Vuosina 1996-2005 hän oli Veikkaus Oy:n johtaja, jonka vastuulla olivat ensin hallinto ja erityisesti henkilöstöasiat, myöhemmin yhtiön yhteiskuntavastuuseen liittyvät asiat.

Monet ovatkin ihmetelleet, mikä hänet sai etsiytymään näistä tehtävistä Kuopioon. Muutos ei kuitenkaan tapahtunut yhden yön päänäpistönä. Hän tiesi, mitä halusi, sillä hän tuntee kirkon toimintaa aivan ruohonjuuritasolta. Silloin näet kun pääsee, hän käy Vantaan Tikkurilan kirkossa, jossa hän ali-diakonina avustaa lukijan tehtävissä. Itse hän on tyytyväinen nyt toteutuneesta muutoksesta. – Halusin muutosta, koska olo alkoi tuntua tyhjältä. Jos oma arvomaailma ja yhtiön arvot eivät satu yksiin, on syytä vaihtaa maisemaa. Joku ratkaisuni johdosta onnittelunsa esittänyt arvelikin, että vain harvoilla on rohkeutta kuunnella sy-

dämensä ääntä työpaikka-asioissa. Olen kiitollinen, että minulla oli mahdollisuus vaihtaa alaa.

Palveluvirka

Risto ei kuitenkaan pidä korkeaa kirkollista virkaansa vain menestymisenä omassa urakehityksessään, sillä hän haluaa painottaa kirkkoneuvoksen tehtävän palvelevaa luonnetta. – Menestyminen on ehkä väärä sana. Sanoisin sen sijaan, että asiakas-kuntaa on palveltava mahdollisimman hyvin. Kirkollishallituksen tärkeitä asiakasryhmiä ovat esimerkiksi seurakunnat ja luostarit sekä hiippakunnat. Ne ovat kirkon perustehtävän kannalta tärkeimmät yksiköt. Meidän on palveltava myös ympäröivää yhteiskuntaa, silloin kun sitä tarvitaan.

Tähän liittyen hän haluaa korostaa, että hänen oman työnsä kannalta myös ortodoksinen kirkollishallituksen ja luterilaisen kirkon kirkkohallituksen suhteet ovat hyvät. Näiden kirkkojen hallinnon yhteistyö toimii joustavasti.

Käytännöllistä hallintoa

Kirkollishallituksessa on perinteisesti noudatettu vanhoja hallintoperinteitä. Risto tarkastelee niiden säilyttämistä käytännölläheisesti. – Meidän on kehitettävä hallintoa mahdollisimman joustavaksi. Hallinto ei saa hankaloittaa vaan helpottaa kirkon varsinaista työtä. Tähän meillä on hyvät mahdollisuudet. Olemme pieni porukka joustavan toiminnan näkövinkkelistä.

Kirkon piirissä on myös herätelty keskustelua siitä, että piispaikokouksemme ja yleensä ne tahot, joiden toimivaltaan kuuluu kirkon näkemysten esittäminen, haluavat mieluummin vaieta kuin aktivoida eettistä ja teologista pohdintaa. On kysely, olemmeko kirkkokunnassa valmiit uudenlai-

seen keskusteluun. Tähän Risto haluaa suhtautua pidättyvästi. – Olen aika konservatiivi sen suhteen, että ortodoksinen kirkon pitäisi rientää lausumaan kantansa kaikesta. Kirkolla on tästä huolimatta vastaukset moneen aikamme ongelmaan. Ehkäpä kirkon opin "selityksiä" myös tässä katsannossa tulisi lisätä niin, että ne olisivat kaikkien Suomen ortodoksien saatavilla.

Kuitenkin Risto on voinut myös havaita, että vii-

Hallinto ei saa hankaloittaa vaan helpottaa kirkon varsinaista työtä.

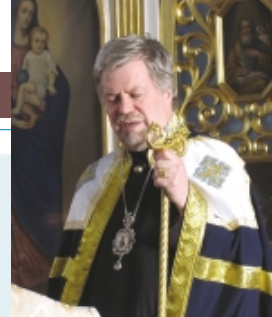
me vuosina lehtiemme palstoilla käyty keskustelu osoittaa, että keskusteluvalmius on kaikesta huolimatta lisääntynyt. Tämän hän toteaa nimenomaan ortodoksinen kirkon jäsenenä, ei niinkään kirkon työntekijänä.

Mielekäs työyhteisö

Uudella kirkkoneuvoksella on ilonaiheita harva se päivä. Kirkon hallinnon kehittäminen ja hengellisen yhteisön laaja mukana olo kirkkoneuvoksen työalalla ovat hänelle tärkeitä. – Erityisiä ilonaiheita ovat jokaisen päivän tuomat uudet haasteet. Odotan aamulla positiivisella jännityksellä, mitä uusi päivä tuo tullessaan. Iloitsen kevään valosta ja pääsiäisen odotuksesta. Koen iloa myös siitä, että saan työskennellä työyhteisössä, jossa puhutaan yhteistä kieltä. Voin vakuuttaa omista kokemuksistani, että niin sanotussa maailmassa tässä suhteessa kyse on jatkuvasta taiteilusta.

Teksti: KMR

Kuvat: Harri Peiponen / OT

Opas raamattupiireille

Raamatun eri kirjat ovat kristillisen kirkon keskeisin hengellinen teksti. Raamattu on syntynyt kirkon sisäpuolella. Siksi kirkko sitä myös tulkitsee. Se on kaikkina aikoina nähty pyhänä tekstinä, joka kertoo Jumalan kaitselmuksesta ja hänen valmistamastaan pelastuksesta Kristuksessa meille ihmisille ja koko maailmalle.

Ortodoksisessa kirkossa luemme ahkerasti Uutta testamenttia. Liturgiisiin tarkoituksiin se on jaettu evankeliumikirjaan ja Paavalin kirjeiden kokoelmaan. Noudattamme kirkossamme niin sanottua jatkuvan lukemisen periaatetta (*lectio continua*). Sen mukaan koko Uusi testamentti tulee luetuksi kirkkovuoden aikana, jos luemme siitä lukukappaleet kullekin päivälle. Oikeastaan vain Johanneksen ilmestys jää tämän ulkopuolelle.

Vanhan testamentin tekstejä luemme yhteisissä jumalanpalveluksissa aika vähän. Tosin suurten juhlien aattoillan ehtoopalveluksessa luemme *parimioita*, jotka ennustavat vietettävää juhlaa.

Tämän lisäksi keskeisellä sijalla ovat psalmit, jotka itse asiassa olivat jo Jeesuksen ajan synagogapalvelusten yhteinen laulukirja. Erityisesti ehto- ja aamupalveluksessa, siten myös vigiliassa, keskeisellä sijalla tänäkin päivänä on juuri psalmien laulaminen ja lukeminen.

Muutoin Vanhan testamentin käyttö ortodoksisessa kirkossa jää helposti hyvin ohueksi. Emme edes saarnoisa ja muussa kirkollisessa opetuksessa riittävästi korosta Jumalan ilmoituksen ja läsnäolon jatkuvuutta Vanhan testamentin ajalta Jeesuksen aikaan ja varhaiseen kirkkoon.

Raamattu itämaisain silmin

Näitä puutteita kirkossamme poistaa erinomaisella tavalla **Merja Merraksen** ja **Paul Tarazin** uusi kirja *Raamattu itämaisain silmin* (Atena Kustannus, 2005).

Dosentti Merja Merras ei paljon esittelyjä kaipaa. Hän on Raamatun ja varhaiskirkon historian parhaita tuntijoita kirkossamme. Professori Tarazi on Pyhän Vladimirin ortodoksisen seminaarin professori New Yorkissa.

Tässä uudessa teoksessa Merja Merras nojautuu Taraziin, joka on kirjoittanut Raamatusta jo kymmenkunta selitysteosta. Kuitenkin Merraksen teksti on itsenäistä, hyvin sujuvaa ja luettavaa.

Tämä kirja rakentuu vahvasti tämän päivän raamatuntutkimuksen keskeisille tuloksille, vaikkakin osaan niistä se suhtautuu aidon kriittisesti, kuten pitää. Kirjoittajat hyödyntävät Raamatun ajan arkeologista tutkimusta, kirjallisia dokumentteja sekä juutalaista ja kristillistä jumalanpalveluserinnettä. Samalla se kuitenkin välttää Israelin kansan historian ja kriittisen raamatuntutkimuksen ylilyönnit.

Erityisen merkittävää kirjassa on sen jatkuva dialogi Raamatun ajan historiallisen aineksen, sen tulkinnan ja sen sisältämien opetuksien välillä. Niinpä Vanhaa testamenttia ei voida pitää Israelin ja Juudan historiana meidän tarkoittamassamme mielessä. Se on pikemminkin kertomus Israelin riippuvuudesta Jumalasta, lankeemuksesta ja sen seurauksista opetuksena jälkipolville. Jumala on *apofaattinen* Jumala, kaiken inhimillisen aistihavain-

non, tiedon ja käsityskyvyn ulkopuolella. Mutta onneksi Jumala ilmoitti itsensä jo ennakoivasti Vanhassa testamentissa ja erityisesti Israelin kansan historiallisissa käännekohtissa. Ainutkertaisella tavalla Jumala teki itsensä meille tiettäväksi Kristuksessa, joka on myös Vanhan testamentin odotuksen ja lupauksen täyttymys.

Israelin kansan esi-isien – aina Abrahamista Moosekseen – tarinat kertovat erityisesti Jumalan huolenpidosta ja kansan uppiniskaisuudesta. Merja Merras tuo meille uutta ymmärrystä ja selkeyttä myös profeettoihin, Jobin kirjaan ja viisauksikirjallisuuden merkitykseen nykyajalle. Toinen Jesaja (Deuterocesaja) kertoo meille jo satoja vuosia ennen Kristusta selkeästi pelastavasta ja lunastuksen tuovasta Jumalasta. Yhtä hyvin hänen tekstissään tulee esiin luominen jatkuvana, dynaamisena tekona eikä vain kertarysäyksenä.

Uuden testamentin tarkastelu suppeampaa

Uuden testamentin tarkastelu teoksessa on selvästi suppeampaa kuin Vanhan testamentin. Tämä on ymmärrettävää, koska meidän kirkossa tunnemme Uutta testamenttia paljon paremmin.

Tekstistä käy esiin erityisesti apostoli Paavalin käänteentekevä merkitys kristilliselle kirkolle jo apostolien ajalla. Yhtä hyvin Jerusalemin hävityksen syvä merkitys evankeliumien kirjoittamisessa ja niiden opetuksen painopisteissä näkyy voimakkaasti. Tämä auttaa ymmärtämään, miten kukin Uuden testamentin evankeliumi ja kirje on kirjoitettu tietyssä konkreettisessa historiallisessa tilanteessa opetuksiksi ja rohkaisuksi kristityille, jotka olivat kasvamassa ulos juutalaisista kehyksistä samaan aikaan, kun ensimmäiset vainot kohtasivat heitä.

Kristus on Jumalan Sanan sisältö

Ortodoksisessa kirkossa luemme pääsiäisyön liturgiassa monella kielellä Johanneksen evankeliumin alusta: "Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala".

Jeesus Kristus itse on todella Jumalan Sanan sisältö, lupauksena ja täyttymyksenä. Jokainen evankeliumi ja jokainen Raamatun kirja on kunkin kirjoittajan omasta inhimillisestä näkökulmasta käsin kirjoitettu, mutta samalla se on Jumalan Hengen johdatuksessa syntynyt todistus tästä Sanasta, siis Kristuksesta. Me kristityt kirkon sisäpuolella olemme jatkuvasti osallisia tästä totuudesta. Siihen meidän tulisi myös oman elämämme kautta syvemmin kasvaa.

Nyt oppimaan

Merraksen ja Tarazin kirja *Raamattu itämaisain silmin* tarjoaa meille entistä syvemmän ja valistuneemman tavan ymmärtää tätä kristinuskon suurinta lahjaa, joka on Kristus itse Sanassaan ja sakramenteissaan. On tärkeää, että luemme tämän kirjan. Se palvelee myös erinomaisena oppaana Raamatun tutkisteluun opinto- ja raamattupiireissä jokaisessa seurakunnassa.

Metropoliitta Ambrosius

Timo Ruottinen
Kirjoittaja on
tampereläinen
musiikkituottaja

Piinaa, Toivoa, Nähtävyyksiä

Olympiapaikkakunta Torino on minulle ennen kaikkea käärinliinan kaupunki, vaikkei urheilutapahtuman televisiolähetyksissä ainakaan minun silmiini sattunut mitään liinan kulmaankaan liittyvää. Vaimolle kyllä jo etukäteen sanoin, etten katsokaan muuta kuin curlingia, herrasmiesurheilua, josta kehkeytyikin sitten suomalaisten varsinainen suosikkilaji. Mutta valettisin, ellen tunnustaisi kuitenkin sitten katsoeneeni myös jääkiekon loppupelejä, aina maailmanlopun ja *Via Dolorosa*n kärsimyksen tunnelmissa saatuun hopeamitaliin ja isojen miesten kynneliin saakka.

Tiedättehän sen Torinossa säilytettävän liinan, jonka historia tunnetaan ainakin 1300-luvulta alkaen ja josta on myöhemmin väitetty, että se on Kristuksen käärinliina. Se pellavavaate, johon **Joosef Arimatialainen** niin Matteuksen, Markuksen kuin Luukkaankin mukaan kääri Jeesuksen ruumiin ja josta evankeliumeissa mainitaan tyhjän haudan yhteydessä. Erikoiseksi kankaan tekee siinä oleva, ilmiselvästi kidutetun miehen hiukan epämääräinen hahmo. Mikä kummallisinta, 1800-luvun loppupuolella liinaa valokuvattaessa kävi ilmi, että siinä onkin negatiivikuva. Valokuvan negatiivina se muuttuu hätkähdyttävän realistiseksi.

Kirjassaan *Käärinliina arvoitus* **Ian Wilson** tekee mielenkiintoisia havaintoja Jeesuksen "näköisyyden" muotoutumisesta kuvataiteen historiassa. Hänen teoriansa on, että käärinliina ja Kristuksen niin sanottu "käsittä tehty" ikoni eli *mandylion* ovat oikeastaan sama asia. Miten kuva on liinaan syntynyt tai tehty, on tänä päivänäkin arvoitus. Kenen kuvasta onkaan kysymys? Wilsonin työ on joka tapauksessa vakavasti otettavaa tutkimusta. Toisin kuin populaarit epätieteelliset esitykset, joissa esimerkiksi liinan hahmosta on muka tietokoneella "morfaamalla" saatu Hollywood-tyylinen sinisilmäinen Jeesus (tällaista tarjoi näyttävään värivalokuvain Kotimaa-lehti) tai hiljan mediassa näytetty seemiläinen mieshahmo, josta ikään kuin totena sanotaan: tällaiselta Jeesus saattoi näyttää, vaikkei esitetty metodi ota millään tavoin huomioon yksilöllisiä eroja, ikään kuin kaikki juutalaiset miehet olisivat olleet 2000 vuotta sitten toistensa klooneja.

Torinon liinaa on sitten tutkittu muun muassa

radiohiiliajoituksella ja päädytty siihen, että kangas on aikaisintaan 1200-luvulta. Näiden tulosten jälkeen lehdistössä uutisoitiin liinan olevan väärennös. Se on siinä mielessä liioittelua, että selvittämättä on kuitenkin liinan alkuperä, saati mahdollisten väärentäjien todelliset tarkoitukset. Kauan sitten, paljon ennen edellä mainittua tieteellistä tutkimusta keskustelin aiheesta **metropoliitta Ambrosiuksen** kanssa. Hän sanoi viisaasti Torinon liinan olevan ainakin käärinliinan ikoni.

Äskettäin Espanjassa käydessämme saimme Madridin lähellä tutustua erikoiseen turistinähtävyyteen, toisenlaiseen ihmeeseen. Nelisenkymmentä vuotta sitten paikallinen maanviljelijä päätti rakentaa katedraalin. Ilman arkkitehtia, ilman ulkopuolista työvoimaa ja ilman rakennuslupaa hän on toteuttanut kierrätysmateriaaleista jättihanketta kahden sukulaispojan kanssa. Alun perin maaseutumaisen paikan ympärille on tänä aikana kasvanut, sanoisinko sellainen Viialan keskustaa vastaava, modernisti kaavoitettu yhdyskunta. Jylhällä keskeneräisellä temppeillä ei kaavaa eikä lupaa edelleenkään ole. Mutta kukaan ei halua rakennuksen purkamistakaan. Nykyisin yli kahdeksankymmentävuotias hankkeen isä oli nytkin paikalla työskentelemässä kahden nuoremman miehen kanssa. Rakennelma on vaikuttava, mittasuhteiltaan vähintään Uspenskin katedraalin suuruusluokkaa. Hanke on vaatinut näkemystä ja uskoa. Olen vakuuttunut, että omintakeisesta katedraalista tulee vielä suojelukohde. Suomessakin on monenlaisia temppeleitä rakennettu, mutta syntyisikö joskus jotain tämänkaltaista...

Espanjassa ei talviolympialaisista piitata. Jalakapallo on siellä henki ja elämä. **Matti Pitko**, Aamulehden irvileuka, taas potki aikoinaan palloa *Valkeakosken Hakassa*. Pakinoissaan nykyisin hämeenkyröläistynyt Pitko on usein muistellut Valkeakosken patruuna-aikoja. Sopinee, että minäkin hiukan sivuan niitä.

Valkeakosken tsasounaa ei olisi, ellei Yhtyneet Paperitehtaat (UPM) olisi ollut hankkeelle myötämielinen. Tehtaan myyntipäällikkö, ekonomi **Aleksi Kerisalo**, jota vanha patruuna **Juuso Walden** kutsui patriarkaksi, vaikutti keskeisesti siihen, että Valkeakosken seudun ortodokseilla on kaunis pyhäkkö kaupungin hautausmaan vieressä.

Näinä aikoina paperipaikkakunnilla koetaan totisia piinaviikkoja. On käsittämätöntä, että teollisuudellamme on varaa romuttaa toimivia kokonaisia tehtaita, joiden kapasiteettiä ei köyhemmissä maissa, kuten Yhdysvalloissa, ylltetä lähimainkaan. Kuka tätä muutosnopeutta ja alituista sopeuttamista sopeutumisen jälkeen oikein jahtaa? Egyptiläisille lähetettiin vitsauksina esikoislasten surmat ja heinäsiirrat. Meille kiroukseksi annetaan kasvottomat sijoitusrahastot ja ahneet johtajat entisten patruunoiden paikalle. Että kykenisimme säilyttämään kotimaiset työpaikat, teollisuutemme on siirryttävä kilpailukyvyyn ym. nimissä muihin maihin. Mikä irvokas mantra, kun huoli työpaikoista ilmenee käytännössä tuhansien ihmisten irtisanomisena. Voikkaan paperitehtaan pääluottamusmies sanoikin julkisesti televisiossa vetävänsä illalla pään täyteen (mikä ei muuten mitenkään näkynyt seuraavana päivänä, kun hän jälleen näkyi televisiossa).

Mutta kyllä me tästä vielä nousemme. Viittaan suuren lauontain ehtoollislauselman psalmitekstiin, josta kirjoitin viime vuonna tällä palstalla. ■

Jeesuksen kuolema ristillä Matt. 27:45-56, Mark. 15:33-41

...miksi minut hylkäsit

Jeesuksen kuolemassa toteutui maailman sovitus Jumalan kanssa. Mutta missä oli silloin Jumala Isä? Miten voimme ymmärtää Pyhän Kolminaisuuden salaisuutta Jeesuksen kuolinhuudon tulkitsemana? Päätoimittaja **Kari M. Rantila** lukee Matteuksen ja Markuksen kertomuksia ristinkuolemasta.

Jeesuksen kuolema ristillä oli monivaiheinen tapahtuma. Yksi sen mielenkiintoisimpia tapahtumia on hänen huutonsa: ”Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut?” Tähän huutoon kätkeytyy ristintapahtuman suuri tragedia. Jumala Isän Poika on kuolemassa, ja Poika huutaa Isän puoleen. Missä on silloin Isä?

Tätä kysymystä Jumala Isän läsnäolosta Jeesuksen kärsimyksissä ovat pohtineet vuosisatojen ajan monet kristityt. Tutkijat ovat tätä käsitelleet, teologit etsineet kysymykseen vastausta. Mitä me siis voimme sanoa siitä? Missä Jumala Isä oli silloin, kun hänen Poikansa kuoli ja antoi henkensä? Voiko tähän antaa mitään vastausta?

Teloitus alkaa aamulla
Jeesus ristiinnaulittiin aa-

mulla yhdeksän aikaan eli kolmannella tunnilla. Hän joutui riippumaan nauloista puuhun kiinni iskettynä puoli päivää, ennen kuin kuolema korjasi hänet. Tällainen aika on pitkä, ihminen joutuu kitumaan epäinhimillisen pitkään. Jeesuksen kuolemassa ei ollut mitään inhimillistä.

Jumala Isän läsnäolo tässä tilanteessa, jossa hänen Poikansa on kiinnitet-

tynä teloituspäluun, oli Jeesukselle kaiken kärsimyksen ylittävä kokemus. Hän oli puhdas uhri, joka joutui kantamaan Jumala Isän ja ihmiskunnan suhteen ongelman ja sovittamaan sen. Tämä aika ristillä vaadittiin, että Jumala Isä saattoi tulla sovitetuksi Pojassaan ihmiskunnan kanssa. Tätä aikaa tarvittiin, että koko luomakunta tuli sovitetuksi Jumala Isän kanssa. Jeesuksen oli kärsittävä aamusta asti pitkälle iltapäivään, jotta Jumala Isä tulisi sovitetuksi. Missä Jumala silloin oli?

Jumala oli pois

Jumala ei ollut läsnä, kun Jeesus kuoli. Jumala Isä oli pois, kun hänen Poikansa kärsi. Jumala Isän poissaolo Poikansa ristin ääreltä oli sovituksen kannalta sen syvin kärsimyksen aiheuttaja. Jeesus kantoi itsensä ja itsensä kautta sovi-

tuksen Jumala Isän kanssa, ja tämä jumalallisen poissaolon tragedia on ristintapahtuman syvin onnettomuus. Jumala Isä oli pois Poikansa luota. Hän ei ollut siinä, missä hän aina ja joka hetki oli aina ollut. Muutos Jeesuksen todellisuudessa täydellistyi ristillä: ”...miksi hylkäsit minut!”

Jumala Isän poistuminen tapahtui, kun Jeesus tarttui ristiinsä viedäkseen sen Golgatalle. Sinä hetkenä alkoi Jeesuksen kutsumuksen syvimmän taakan kantaminen. Ei vain kuolemaa kohti lähteminen, vaan Jumala Isän poistuminen. Hän ei ollut läsnä, kun Poika kävi kuolemaan. Miten Jumala voi olla pois ajasta ja paikasta, onko se edes mahdollista?

Täydellinen alistuminen

Jeesus alistui elämänsä aikana Jumala Isän tahtoon täydellisesti. Tämä täydellisyys tarkoitti sitä, että mikään ei jäänyt toteuttamatta tai toimittamatta siitä, mitä hänen vallassaan oli tehdä. Täydellisyys ei ollut pelkästään tekojen tai toiminnan kauneutta vaan sisäistä johdonmukaisuutta, jossa Jumala Isän tahdon luonnekin täydellistyi. Tällaisen tahdon täydelliseen tekemiseen Jeesus oli koko elämänsä ollut altis. Ristillä oli kuitenkin palkanmaksun aika. Nyt oli kyse jumalallisen tahdon täydellisestä poissaolosta ajasta ja paikasta. Vain Jeesus oli tuossa tilassa, hän yksin, ilman Jumala Isän läsnäoloa, tukea tai kehoitusta. Tällainen tilanne merkitsee, että maailmassa ei ole mitään. Se minkä Jumala aina täyttää, oli nyt vain kuori, joka sekin oli poissa. Tässä tilanteessa alkoi Jeesuksen käyminen kuolemaan.

Tuskien taival

Jeesuksen käyttämää tuskien taivalta kutsutaan nimellä Via Dolorosa. Se sijaitsee Jerusalemin Vanhankaupungin kujilla, jos

Jumala Isän poistuminen tapahtui, kun Jeesus tarttui ristiinsä viedäkseen sen Golgatalle. Sinä hetkenä alkoi Jeesuksen kutsumuksen syvimmän taakan kantaminen.

ta tie vie Golgatan kukkulle. Tämä tie on nyt Jumala Isän poissaolon hetki ja tila. Jeesuksen askelissa Jumala kulkee oman tuskien tiensä, sillä maailmasta poissaoloa ei voi ajatella kuin vain tilaan liittyen: jos joku on jostakin pois, niin hän ei ole paikalla tai hän ei ole muutoin läsnä. Jumala Isän poissaolo ei kuitenkaan ollut mitään tällaista. Hän oli niinä Via Dolorosan hetkinä kokonaan pois kaikesta. Tämä salaisuus on Jeesuksen huudon taustalla. Jumala Isä hylkää Poikansa kokonaan, jotta sovitus oli ehdoton. Jumala antaa itsensä Pojassaan kokonaan kuolemaan. Tämä ehdottomuus liittyy Jumala Isän poissaoloon Poikansa ristintieltä.

Jeesuksen kuljettaessa ristiään häntä pilkataan ja tönitään. Hän joutuu kantamaan ristiään Jumala Isän tahdon mukaisesti. Mitä siis tapahtuu? Jumala Isä on pois, niin on myös hänen tahtonsa. Jeesus toteuttaa itsessään Jumala Isän tahdon, hänestä itsestään tulee Jumala Isän tahto Via Dolorosan liukkaalla kiveyksellä. Tämä muutos liittyy lihaksi ja ihmiseksi tulleen Kristuksen viimein Jumalan Kolmiyhteyteen: Ihmisen Pojasta tulee Jumalan Poika, joka hän syntymänsä ja kutsumuksensa mukaan on. Tämä viimeinen kärsimyksen täydellinen noudattaminen täyttää Jumala Isän tahdon, sen joka on poissa Jeesuksen ristin ääreltä.

Jeesuksen naulaaminen kiinni ristiin lopettaa Via Dolorosan. Se johtaa yhä pahempaan kokemukseen, jossa Jumala Isän poissaolosta tulee todellista ruumiin kärsimystä. Ihminen Jeesus kokee kaikilla aisteillaan ja tunteillaan hylätyksi tulemisen. Kaikki siinäkin on täydellistä ja noudattaa Jeesuksen omaa kutsumusta. Hän ei voi paeta omaa itseään. Jumalallisen luonnon ja inhimillisen olemuksen samuus

johtavat Jeesuksen syvimpään eksymiseen itsestään kuoleman hetken koittaessa. Jumala Isän poissaolo on todellista, ruumiillista ja ajallista. Kaikessa toteutuu se, mitä Jumalan poissaolosta voi seurata. Maailma tyhjenee Jeesuksen ympärillä, sen täyttää vain sotilaiden toiminta ja tappotuomion toimeenpanon odotus.

Jeesuksen huuto

Kahdessa ensimmäisessä evankeliumissa Jeesuksen huuto ristillä on aramean- ja hepreankielinen. Matteuksessa on kirjoitettu: "Eeli, Eeli, lama sabaktani?" (Matt. 27:46), Markuksessa puolestaan: "Elohi, Elohi, lema sabaktani?" (Mark. 15:34). Huudon kirjoitusasu evankeliumien alkutekstissä kreikassa vaihtelee, mikä johtuu sii-

tä, että alkukielinen teksti horjuu aramean ja heprean välillä. *Jumalani*-puhuttelusanan muoto *Elohi* on aramealainen, mutta *Eeli* on heprealainen. Kysymyssana "miksi" on arameaksi *lema*, hepreaksi *lama*. Verbi *sabaktani* "hylkäsit" on aramealainen, mutta joissakin kreikkalaisissa käsikirjoituksissa esiintyvä muoto *dsafthani* lähenee puolestaan hepreaa. Tekstien kirjoittajille Jeesuksen sanat ristillä ovat merkinneet hyvin paljon, silti niiden tulkinta kuitenkin poikkeaa jopa kielellisesti toisistaan. Luukkaan ja Johanneksen evankeliumeista nämä sanat puuttuvat kokonaan.

Mitä Jeesus siis huusi ristillä? Hän huusi jumalaansa, Isää, joka kuulijoiden korvissa kuulosti profetta Eelin nimeltä. Ku-

kaan ei häntä ymmärtänyt. Hän huusi avukseen sitä Ainoaa, joka oli häntä itseään, ja *eel*-sanankäyttö oli Jeesuksen ominta puhetta. Hän oli Ihmisen Poika, jonka jumala oli Ju-

Jeesus kokee kaikilla aisteillaan ja tunteillaan hylätyksi tulemisen. Kaikki siinäkin on täydellistä ja noudattaa Jeesuksen omaa kutsumusta.

mala Isä. Tämä inhimillisesti ylittämätön ristiriita siirtyi historiassa kirkolle, joka joutui myöhemmin ratkaisuihinsa saman kysymyksen eteen. Kuka oli Jeesuksen *Eeli* tai *Elohi*, kuka oli *Isäni*, jota hän kaipasi?

Viimeisillä voimillaan Jeesus osoitti sanansa Jumala Isälle, joka kuitenkin oli poissa. Vain Jeesus itse oli omassa kuolemassaan läsnä. Tämä tragedia on ristinkuoleman piinallisin tapahtuma. Se luo ympärilleen surun, tuskan ja murheen. Jumalan Poika kuolee, Jumala Isää ei ole. Jeesuksen kuolema on kaikessa täydellinen. Isä ja Poika ovat tilanteessa, jonka ei olisi pitänyt olla millään tavalla mahdollinen, ei edes ajateltavissa oleva. Silti maailman todellisuudessa se on totta. Jumalan yksinäisyys täyttää kaiken olivaisen ja olemattoman, maailman sovituksen alkuhetkessä kaikessa on läsnä vain Pojan huuto, joka kaippaa Isää. Jumala Isä on poistunut osastaan, Poika suorittaa sovituksen sen viimeiseen hetkeen asti. Tämä teko on ristinkuoleman syvin olemus, ja Jumala Pojan tehtävänä on ihmiskunnan sovitus. Tämä toteutuu syvimmän yksinäisyyden hetkenä. Sen jälkeen Jeesus antaa henkensä. ■

Jumala armossasi, muuta maailma

Kirkkojen maailmanneuvoston (KMN) yhdeksäs yleiskokous järjestettiin Porto Alegressa, Brasiliassa 14.–23.2.2006. Kokouksen teemana oli ”Jumala armossasi, muuta maailma”. Mukana oli edustajia noin 350 kristillisestä jäsenkirkosta, suuri roomalaiskatolisen kirkon valtuuskunta (roomalaiskatolinen kirkko ei ole KMN:n jäsen), tarkkailijoita helluntailaisista kirkoista sekä vieraina muiden maailmanuskontojen edustajia – kaikkiaan noin neljä tuhatta ihmistä!

Kriisi tuotti uuden hedelmän

Edellinen yleiskokous Zimbabwen Hararessa 1998 päättyi KMN:n kannalta eräänlaiseen kriisiin. Ortodoksiset jäsenkirkot ilmaisivat erittäin voimakkaasti tyytymättömyytensä KMN:n toimintaan ja päätöksentekoon. Georgian ja Bulgarian ortodoksiset kirkot jopa erosivat järjestöstä. Erityisesti ortodoksisten kirkkojen kritiikki kohdistui KMN:n asialistaan, jolla oli monia ortodoksien mielestä epäolennaisia tai kokonaan torjuttavia kysymyksiä. Lisäksi ortodoksit tuomitsivat yhteisten jumalanpalvelusten synkretistiset piirteet. Kritiikin seurauksena KMN perusti erityiskomission, jonka tehtävänä oli selvittää sitä, kuinka ortodoksiset kirkot voisivat jatkossa kokea mielekkääksi osallistumisensa KMN:n toimintaan.

Erityiskomission työ kantoi hedelmää, ja niinpä eräs aikamme merkittävä ortodoksinen ekumeenisen liikkeen vaikuttaja, Sassiman **metropoliitta Gennadios** kutsuikin nyt järjestettyä yleiskokousta ”ortodoksiseksi yleiskokoukseksi”. Ortodokseja olikin mukana Porto Alegressa enemmän kuin yhdessäkään KMN:n yleiskokouksessa aiemmin. Porto Alegressa muun muassa jumalanpalveluksissa palattiin klassisen raamatullisen kielen linjoille ja eri kirkkojen aitoihin traditioihin. Päätöksenteossa oli käytössä ns. konsensus-menetelmä, mikä merkitsee sitä, ettei enemmistö äänestä vähemmistöä nurin, vaan kokous pyrkii yhteiseen näkemykseen ja siihen, että jokaisella mielipiteellä on merkitys. Tällainen ajattelu sopii mielestäni hyvin kirkolliseen keskusteluun ja päätöksentekoon. Porto Alegressa konsensusta harjoiteltiin ensimmäistä kertaa näin suurella foorumilla, ja aika näyttää, kuinka se tulee toimimaan.

KMN:n merkittävin osasto on uskon ja kirkkojärjestyksen jaosto *'Faith and Order'*, joka paneutuu teologisiin ykseyspyrkimyksiin. Tämä jaosto antoi Porto Alegressa raportin ekologia-projektistaan, ja se vaikuttaa lupaavalta. Näemmekö monenvälisen teologisen keskustelun uuden nousun kahdenvälisten dialogien menestyksen jälkeen?

Tämänkertainen yleiskokous ei tehnyt radikaaleja päätöksiä. Maailmanneuvoston tulevan linjan määrittely jäi keskustomitealle. Keskeisiä tulevaisuuden kysymyksiä ovat KMN:n

suhteiden rakentaminen roomalaiskatoliseen kirkkoon ja helluntailiikkeeseen. On hyvä kuitenkin havaita, että Maailmanneuvoston rooli on muuttunut. Se ei enää ole kristillisen ajattelun tai kirkkojen yhteistyön ainoa etuvartio. Monet kirkollisen työn toimintamuodot ovat rakentaneet omat verkostonsa, joiden avulla ne pitävät yhteyttä keskenään. Merkittävin tällainen erityisalan yhteyselin on juuri syntymässä oleva kirkkojen humanitäärisen avun järjestö PEAD (*the Proposed Ecumenical Alliance for Development*), jossa oman kirkkomme *OrtAid* tullee myös olemaan mukana. Jatkossa KMN:n keskeisimmäksi tehtäväksi näyttää muodostuvan toimiminen eri kirkkojen ja kristittyjen kohtauspaikkana ja keskustelufoorumina.

Armenian kirkon päämies, **katolikos Aram I**, joka on yksi Kirkkojen maailmanneuvoston puheenjohtajista, luonnehti Porto Alegren yleiskokousta ”nuorten yleiskokoukseksi” – ei pelkästään sen vuoksi, että mukana oli paljon nuorison edustajia vaan myös sen vuoksi, että heidän panoksensa oli vahva.

Vahva suomalaisedustus

Suomen ortodoksisen kirkon edustajina kokoukseen osallistuivat Helsingin **metropoliitta Ambrosius**, pastori **Heikki Huttunen** ja TM **Outi Vasko**. Metropoliitta Ambrosius on toiminut *'Faith and Order'*-jaoston jäsenenä 1983-1991 ja KMN:n keskuskomitean jäsenenä vuodesta 1991 lähtien. Hän kuului myös edellä mainittuun ortodoksisten kirkkojen suhteita käsittelevään erityiskomiteaan 1999-2002. Hän on siis tehnyt mittavan uran Maailmanneuvoston piirissä. Porto Alegressa hän luopui keskuskomitean jäsenyydestä. Suomalaisen edustus jatkuu silti vahvana – sekä isä Heikki Huttunen että Outi Vasko valittiin keskuskomiteaan ja Vasko jopa sen työvaliokuntaan.

Lämpimät kiitokset

Haluan tässäkin yhteydessä kiittää lämpimästi metropoliitta Ambrosiusta oman kirkkomme puolesta hänen pitkästä ja merkittävästä työstään ekumeenisen liikkeen parissa. Tuo työhän jatkuu edelleen muilla foorumeilla. Samalla tahdon myös onnitella ja toivottaa menestystä hyvissä pyrkimyksissä isä Heikille ja Outille. Kirkkomme kokoon nähden voimme olla iloisia siitä, että meiltä jatkuvasti löytyy lahjakkaita ja innokkaita ihmisiä lähetettäväksi kansainvälisiin tehtäviin. Haluan myös uskoa, että kirkkomme eräänlainen ”ylisedustus” esimerkiksi KMN:n piirissä heijastaa luottamusta, jota meitä kohtaan idän ja lännen siltana tunnetaan niin muiden ortodoksien kuin protestanttienkin joukossa.

Siunauksin, **arkkipiispa Leo**

Ortodoksinen Lähetys ry hakee LÄHETYSSIHTEERÄ,

jonka tehtäviin kuuluu ensisijaisesti kotimaan lähetystoiminnan kehittäminen. Lähetys sihteeri hoitaa järjestötekniset tehtävät ja yhteydet lähetyskentälle Keniaan. Toimipaikka on Helsingissä. Työ on itsenäistä ja vastuullista.

Toimeen valittavalta edellytämme ortodoksisen kirkon jäsenyyttä, kirkollista osaamista, järjestö- ja tiedotustoiminnan kokemusta sekä kielitaitoa – erityisesti hyvää kirjallista ja suullista englannin kielen taitoa.

Hakemukset palkkatoivomuksineen pyydämme lähettämään 2.5.2006 mennessä Ortodoksinen Lähetys ry:n puheenjohtajalle, KP arkkipiispa Leolle, os. Karjalankatu 1, 70110 Kuopio. Lisätietoja antaa varapuheenjohtaja Pirkko Siili, p. 0400 782 144, (019) 373 338, sähköposti: pirkko.siili@kolumbus.fi.

Ortodoksinen Lähetys ry:n johtokunta

Kuva: KMR

Liturginen olento

Hiippakuntasihtööri, **arkkimandriitta Andreas** kirjoittaa seurakuntiemme tarpeesta saada lisää opetusta jumalanpalveluksista ja arjessa toteutuvasta hengellisyydestä. Artikkelin perustuu kirjoittajan Hämeenlinnan ja Tampereen seurakuntien tarkastusten yhteydessä pitämiin pyydettyihin puheenvuoroihin.

Ihminen on syvällä sisimmässään liturginen olento. Ihminen etsii alkuperäänsä ja samalla päämääränsä. Jokaisessa ihmisessä on myös kaipaus etsiä, lähestyä pyhää. Ei liene kulttuuria, jolla ei olisi uskontoa. Kysymys on siitä, mitä tai ketä ihminen kumartaa. Ketä 2000-luvun ihminen kumartaa?

Ortodoksisella kirkolla on autenttinen yhteys varhaiskirkon jumalanpalveluselämään. Miten nykyihminen kohtaa ortodoksisen jumalanpalveluksen? Nykyaikana on siirrytty kuvan maailmaan, totesi professori **Kalle Michelsen** ortodoksisen kulttuurikeskuksen *Elävä kirkko* -seminaarissa 17.9.2005. Hallitun ja jatkuvasti kasvavan tieteellis-teknologisen maailman rinnalla on koko ajan ehkä kasvavakin irrationaalinen maailma – joka lienee juuri uskonnon maailma. Tässä todellisuus-

nessa ortodoksisen kirkon tapaa ylistää ja rukoilla, ikonien, kirkkolaulun, kauniin liturgian maailma voi olla uudella tavalla puhutteleva. Hyvä ortodoksinen liturgia yhdistää musiikin, visuaalisuuden ja sanoman. Siksi kysymys kuuluu: kuinka kirkko voi tulla mukaan aikamme keskusteluun, tähän maailmaan, jäämättä konservatismiin linnakkeeksi.

Jumalanpalvelukset ja rukous

Millaisena ihmiset kokevat 2000-luvun ortodoksisen jumalanpalveluksen? Ehkä kauniina, mystisenä, mutta etäisenä maailmana. Voisiko jumalanpalvelus muuttaa minua ja meitä? Onko todellinen osalliseksi tuleminen mahdollista?

Isä **Thomas Hopkon** mukaan Yhdysvalloissa on huomattu, että elävänä kirkon jäsenenä säilyy ihminen, joka löytää mielek-

kään jumalanpalveluselämän, mielekästä opetusta uskosta, mielekkään tavan toimia kirkossa ja seurakunnassa sekä jonkun ihmisen, joka on mallina elävästä kristillisyydestä.

Jumalanpalvelukset ovat kirkon elämän ydin. Jumalanpalveluksia pitää toimittaa, niitä pitää toimittaa mielekkäissä paikoissa, mielekkäinä aikoina ja ymmärrettävällä kielellä. Ehkä myös uusissa paikoissa ja uusina aikoina. Millaisia jumalanpalveluksia toimitetaan? Joskus keskustellaan siitä, että joku pappi lyhentää jumalanpalveluksia, toinen taas on liturginen tiukkapipo ja pitää pitkät palvelukset. Molemmissa tapauksissa huomio on kiinnitetty määrään, ei laatuun, ei siihen miten ja millaisia jumalanpalveluksia toimitetaan.

Tarvitaan opetusta jumalanpalveluksista. Opetuksen ja valistuksen määrällinen ja laadullinen lisääminen sekä aktiivinen julkaisutoiminta ovat tarpeen. Tarvitaan uusia painoksia **arkkipiispa Paavalin** kirjoista *Miten uskomme* ja *Uskon pidot*.

Paitsi tietopuolista opetusta tarvitaan myös rukousopetusta. Arkkipiis-

pa Paavalin viimeisten vuosien saarnoista minulle jäi mieleen se, että hän opetti rukoilemaan, hyvin käytännöllisellä tavalla.

Pyhyys ja kohtaaminen

Suurissa kirkollisissa neuvonpidoissa on sanottu, että tämän ajan ihmisiltä on katoamassa Jumalan pyhyden tunto. Siinä on varmasti jotakin aivan totta. Mutta samalla myös jotakin, joka hämää. Ihmisen kaipaus, elämän jano, elämän mielekkyyden nälkä ja jano lienevät tällä hetkellä suuremmat kuin koskaan.

On totta, että Jumala asuu korkeudessa ja pyhydessä. Mutta ihmeellistä on, että hän asuu myös meidän luonamme, kirkossamme, seurakuntakoissamme, kodeissamme, kaikkialla siellä, missä on ihmisiä, joilla on särjetty ja nöyry henki.

Kirkossa koettu pyhittävä, kirkastava kokemus ei ole vain minulle, vaan se on tarkoitettu jaettavaksi. Mystiikalla ja jumalanpalveluksella on relevanssia, vain jos niihin liittyvät todelliset rakkauden teot.

Tarvitaan aktiivista perhetyötä. Tarvitaan ekuumeenista avoimuutta sekä samalla ihmisten rohkaisemista elämään omaa ortodoksisuuttaan. Entä miten seurakunta kohtaa vanhukset, vammaiset, työttömät, syrjäytyneet. Entä maahanmuuttajat? Miten otamme vastaan uuden tulijan tai etsijän? Voiko liturginen käyttäytymisemme, joka on täynnä kunnioitusta ihmistä kohtaan, olla malli myös muulle kohtamiselle?

Tarvitaan myös motiivivaa johtajuutta. Kirkon palkattujen työntekijöiden tulee olla mahdollisuuksien luojia seurakuntalaisten omaehtoiselle toiminnalle. Tarvitaan ihmisiä, jotka toimivat kirkon aktiivisina, elävinä jäseninä lähimmäistensä parhaaksi ja Jumalan kunniaksi. ■

ID Ion Durac, **DD** Daniela Durac, **HH** Heikki Honkamäki, **KH** Kerttu Halonen, **NJ** Nina Jolkkonen-Porander, **JK** Jorma Kudjoi, **RM** Risto Matsi, **EP** Elina Pyöli, **JM** Jouni Mäkelä, **MR** Mitro Repo, **MT** Markku Toivanen, **GS** Gaius Sahlberg, **JO** Jaakko Oikinuora
HUOM! Jumalanpalveluksen toimittajatieto on viitteellinen. Palveluksen toimittajat voivat vaihtua.

TAMPERE

Palmusunnuntai
la 8.4. klo 18 vigilia ja virpovitsojen siunaus HH RM
su 9.4. klo 10 liturgia HH RM

Suuri viikko
ma 10.4. klo 17 alkaen synnintunnustukselle vastaanotto MT HH
klo 18 paastoliturgia HH RM

ti 11.4. klo 17 alkaen synnintunnustukselle vastaanotto MT HH
klo 18 paastoliturgia MT RM

ke 12.4. klo 18 alkaen synnintunnustukselle vastaanotto MT HH
klo 16 (huom! aika) aamupalvelus MT HH RM
to 13.4. klo 18 yleinen sairaanvoitelu MT HH
klo 10 suuren torstain liturgia MT HH RM
klo 18 aamupalvelus MT HH RM

pe 14.4. klo 14 12 kärsimysevankeliumia suuren perjantain ehtoopalvelus (huom! aika) suuren lauantain aamupalvelus MT HH RM
klo 18 suuren lauantain liturgia MT HH RM

Pääsiäinen, Kristuksen ylösnousemuksen juhla
la 15.4. klo 23.30 pääsiäisyöpalvelus MT RM

II pääsiäispäivä
ma 17.4. klo 10 liturgia MT HH RM
ristisaatto, lasten pääsiäinen

ti 18.4. klo 17.30 ehtoopalvelus HH KH
la 22.4. klo 18 vigilia HH EP
su 23.4. klo 10 liturgia (slaavi) HH
klo 17 ehtoopalvelus (romania) ID DD
ti 25.4. klo 17.30 ehtoopalvelus HH
la 29.4. klo 18 vigilia HH RM
su 30.4. klo 10 liturgia HH RM
pe 5.5. klo 8 liturgia Ilkossa MT RM
eläkeläisten leiri

la 6.5. klo 18 vigilia HH RM
su 7.5. klo 10 liturgia HH RM

Pääsiäiskauden keskijuhla
ke 10.5. klo 9 (huom! aika) liturgia MT HH RM
koululaiset 1.-6. lk. kirkkoon, ristisaatto

la 13.5. klo 18 vigilia MT RM
su 14.5. klo 10 liturgia MT RM
la 20.5. klo 18 vigilia HH RM
su 21.5. klo 10 liturgia HH RM

Helatorstai, Kristuksen taivaaseenastumisen juhla
ke 24.5. klo 18 vigilia MT HH
to 25.5. klo 10 liturgia MT HH
la 27.5. klo 18 vigilia GS JO
su 28.5. klo 10 liturgia GS JO

la 3.6. klo 10 liturgia, vainajien muistelupäivä MT RM

Helluntai, Pyhän Kolminaisuuden päivä
la 3.6. klo 18 vigilia MT HH RM
su 4.6. klo 10 liturgia MT HH RM
ke 7.6. klo 9 liturgia HH RM
lastenleiri

PORIN KIRKKO

Palmusunnuntai
la 8.4. klo 18 vigilia ID JK JM
su 9.4. klo 10 liturgia ID JK JM

Suuri perjantai
pe 14.4. klo 14 ehtoopalvelus ID JK JM
klo 18 aamupalvelus ID JK JM

Pääsiäinen, Kristuksen ylösnousemuksen juhla
la 15.4. klo 23.30 pääsiäisyöpalvelus HH JK NJ
ti 25.4. klo 18 ehtoopalvelus, arkkimandriitta Sergei JK
Palveluksen jälkeen arkkim. Sergei alustaa aiheesta *Pyhäinjäännökset kirkollisina aarteina*

ke 26.4. klo 9 liturgia arkkim. Sergei JK
la 29.4. klo 18 vigilia ID JK JM
su 30.4. klo 10 liturgia ID JK JM
su 14.5. klo 10 liturgia ID JK JM
la 27.5. klo 18 vigilia ID JK JM
su 28.5. klo 10 liturgia ID JK JM

KOLHON KIRKKO

Suuri perjantai
pe 14.4. klo 10 kuninkaalliset hetket MT RM
su 14.5. klo 10 liturgia HH KH

VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE

Palmusunnuntai
su 9.4. klo 10 liturgia MT KH

II pääsiäispäivä
ma 17.4. klo 10 liturgia ID JM

su 21.5. klo 10 liturgia MT KH

JÄMSÄ
su 30.4. klo 10 liturgia, huom! muuttunut päivämäärä MT KH

VAMMALA
Su 7.5. klo 10 liturgia HH KH

Tampereen yliopiston kappeli, Pinni B, 5. krs.
ke 3.5. klo 8.30 aamupalvelus MT RM

PYHÄKÖT:

Tampereen kirkko, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen muistolle, Tuomiokirkonkatu 27, puh. (03) 3141 2724, isännöitsijä: Klaus af Ursin, puh. 0400 562 520, vahtimestari Mika Kangasaho, puh. 050 557 0054

Kolhon kirkko Vilppulassa, pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistolle, Kappelintie, 35990 Kolho, isännöitsijä Toivo Nikoskinen, puh. (03) 531 5347

Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle, Maantiekatu 46, 28120 Pori, puh. (02) 641 1741, isännöitsijä Jorma Kudjoi, puh. (02) 648 2212 ja 040 571 9137

Valkeakosken rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle, Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski, isännöitsijä Yrjö Kerisalo, puh. 0400 924 124

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto
on avoinna: ti-pe klo 9-13, puh. (03) 3141 2700, fax (03) 3141 2740

Kirkkoherra Markku Toivanen,
markku.toivanen@ort.fi, puh. (03) 3141 2721, 050 557 0050

Päivystys kansliassa ke ja to klo 10-13
II pappi Heikki Honkamäki,
heikki.honkamaki@ort.fi, puh. (03) 3141 2723, 050 557 0057

Päivystys kansliassa ti ja pe klo 10-13

Kanttori Risto Matsi
p. (03) 3141 2722, 050 557 0051,

Talous- ja hallintosihteeri Marita Jouhki-Inkinen,
marita.inkinen@ort.fi, puh. (03) 3141 2731, 050 557 0055

Kanslisti Arja Pikkuharju,
arja.pikkuharju@ort.fi, puh. (03) 3141 2700

Diakonia-asioissa voi ottaa yhteyttä diakonia-toimikunnan puheenjohtajaan **Leena Hänniseen**, puh. 050 354 5820, tai diakoni **Harri Kahilaan**, puh. 045 130 6723, Porissa myös diakoni **Jorma Kudjoihin**, puh. 040 571 9137.

Jumalan ikoni

Ikoni-sana viittaa käsitteeseen ”kuva”. Kyse on laajasta käsitteestä, mutta kirkollisessa yhteydessä sana tuo ensimmäiseksi mieleemme ne maalatut tai painetut kuvat, joita on kirkkoissa, rukoushuoneissa tai kotiemme seinillä.

Kirkossa ikoneilla on jo vanhastaan ollut kaksi tehtävää: ne ovat olleet lukutaidottomien opettajia ja rukoulijoiden auttajia. Ikonit välittävät evankeliumin opetuksen ja kertovat pyhistä tapahtumista tai kilvoittelijoiden elämästä. Hiljentyessään ikonin edessä rukoulija voi sulkea maailman hälyn mielestään ja keskittyä rukoukseen.

Äskettäin olympiahuomassa osui silmiini teksti: ”Urheilusankarit ovat kansallisia ikonejamme.” Kirjoittaja ei varmaankaan käyttänyt ikoni-sanaa kirkollisessa merkityksessä. Jäin kuitenkin pohtimaan, mitä oikeastaan merkitsee se, kun jostain henkilöstä puhutaan ikonina.

Raamatun luomiskertomuksesta luemme, että Jumala loi ihmisen kuvansa ja kaltaisuutensa mukaan. Ihmisessä on siis Jumalan kuva – Jumalan ikoni. Myös tähän ikoniin, jolla on ruu-

mis, sielu ja henki, tulee suhtautua – ainakin eräiltä osin – samoin kuin maalattuihin tai painettuihin ikoneihin:

1. Kirkon ikonit eivät ole koristeita. Samoin ei ihmisenkään ole koriste, vaan kuten kaikki ikonit, tarkoitettu rukouskäyttöön. Ihmisen perustehtävä on rukouksen ja liturgisen elämän kautta lähestyä Jumalaa..

Rukoillessaan ihminen luo yhteyden Jumalan ja luomakunnan välille. Vaikka seinällämme on taidokkaasti maalattu ja arvokas ikoni, sen käyttö vääristyy, jos se ei voi toimia rukoustyössä. Samoin ihminen – Jumalan ikoni – joutuu vääriin ja vääristävään käyttöön, jos hänen elämänsä sisältönä on olla vain koristeena.

2. Kun kumarramme ikonin edessä tai suutelemme sitä, emme palvo ikonia. Ekumeenisten kirkolliskokousten isät ovat määritelleet, että kunnioitus kohdistuu alkukuvulle. Samaa voimme soveltaa myös inhimilliseen kanssakäymiseen. Ketään ihmistä ei tule palvoa, mutta jokaista tulee kunnioittaa Jumalan ikonina ja ainutkertaisena persoonana.

3. Maalatut ikonit kirkossa ja kotona vaativat aikaajoin kunnostusta, puhdistusta ja huolenpitoa. Suitsutussavun, noen ja pölyn aiheuttamat vauriot on hellävaraisesti ja asiantuntemuksella korjattava.

Myös jokainen meistä on nuhraantunut, himmentynyt, joskus pahoinikin vaurioitu-

nut Jumalan ikoni, joka tarvitsee eheytymistä ja kirkastumista. Kirkko on paikka, jossa pääsemme eheytyksen alkuun. Rukous, jumalanpalveluselämä ja katumuksen sakramenttiin osallistuminen uudistavat ja parantavat.

Paastonaika päättyy

Suuren paaston aika lähestyy loppua. Edessä on suuri viikko ja sitten pyhä pääsiäinen. Jos et päässyt paaston rytmiin heti ensimmäisestä paastoviikosta, tule mukaan nyt! Paaston aika on annettu meille, jotta eheytyisimme ja kirkastaisimme alkuperäisen kuvamme – meissä olevan Jumalan ikonin.

Ortodoksikristityn elämä ei ole vain oikeaa uskoa ja ylistämistä vaan myös oikeaa käytäntöä, rakastamista ja palvelemista. Silloin on kyse siitä, että ymmärrämme myös lähimmäisemme Jumalan ikonina. Yhtä kunnioittavasti kuin lähestymme kirkon ikoneja, meidän on kohdattava lähimmäisemme.

Kristus laskeutui tuone- laan, voitti kuoleman ja nousi ylös kuolleista. Kuoleman voittaminen merkitsee sitä, että kuolema ei voi lopullisesti pitää otteessaan ihmistä – Jumalan ikonia. Jumalan rakkauden tähden ihminen voi palautua takaisin alkukuvan – Jumalan luo.

Kristus nousi kuolleista – totisesti nousi!

Siinattua pääsiäistä!
Isä **Markku Toivanen**

Tampereen seurakunnallisia tilastotietoja 1.1.–28.2.2006

KASTETUT

Gagua Nasi
Hilden Elias Mikael
Iisakkala Anni Kaarina
Parviainen Petrus Joakim
Saarela Helmi-Jennica Maria
Salonen Taavi Verner
Toroi Eeva Anna Valeria
Vahtera Iida Liina Katariina
von Bagh Miro Samuel

Poikia 4, tyttöjä 5, yhteensä 9

AVIOLIITTOON VIHITTY
Marko Olavi Kuoppala ja
Hanna Maria Majjala

TUONILMAISIIN SIIRTYNEET

Hietakangas Alli Annikki 80 v
(8.12.2005)
Kosonen Sinaida 82 v
(11.12.2005)
Ojanen Saimi 70 v (6.12.2005)
Olakivi Erkki Johannes 71 v
(8.12.2005)
Sutela Eeva Paraskeva 91 v
(31.12.2005)
Brilli Martti Jyrki 66 v
Puhakka Oiva Martti 94 v

Miehiä 3, naisia 4, yhteensä 7

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET

Aleksovski Emilia
Aleksovski Jasmina
Auruksenaho Liisa Marketta
Bourmistrova Galina Katariina
Budko Alexei
Budko Anastasia
Budko Svetlana
Hättunen Sami Markus Kristian
Ivanoff Rita Kyllikki
Koivukangas Reija Susanna
Kontkanen Outi Helena
Kontkanen Virve Annika
Kupiainen Pauli Janne Juhani
Kymäläinen Iida Maria

Kymäläinen Leena Inkeri
Mantila Katja Helena
Mountrakis Roby Wilhelm
Mäkelä Liudmila
Mäkelä Martin Lucas
Mäkelä Robert Oskar
Nurmela Inna
Rantanen Antti Eemeli
Vänttinen Adriana

Miehiä 7, naisia 16, yhteensä 23

Tampereen seudun diakoniatyö

Pirkko Nissilä diakoniatyötoimikuntaan

Terhi Tiaisen anottua eroa diakoniatyötoimikunnan jäsenyydestä hänen tilalleen Tampereen seurakunnan diakoniatyötoimikuntaan jäljellä olevaksi kaudeksi 2006–2007 valittiin Pirkko Nissilä.

Ilkon vanha päärakennus

Eläkeläisten virkistysleiri

Eläkeläisten virkistysleiri järjestetään Ilkon kurssikeskuksessa Kangasalla 2.-5.5. Leirin hinta täysihoidolla on 95 €. Leirin vetäjinä diakoni Harri Kahila ja seurakuntamme emäntä Leena Hänninen. Luvassa monipuolista ohjelmaa ja levollista yhdessäoloa. Olet lämpimästi tervetullut mukaan, joten ilmoittaudu Harrille, puh. (03) 255 7840 tai 045 130 6723. Myös Leena ottaa vastaan ilmoittautumisia, puh. 050 354 5820.

Retki

Retki Uuteenkaupunkiin ja Raumalle järjestetään lauantaina 27.5. Retken hinta 25 + sisältää monipuolisen ohjelman ja aterian. Autossa vielä vapaita paikkoja. Tiedustelut ja ilmoittautumiset Harri Kahilalle, puh. (03) 255 7840 tai 045 130 6723.

Athosvuoren ikoninäyttely Helsingissä

Retki Helsinkiin Athosvuoren ikonien ja muun esineistön näyttelyyn la 16.9. Retki järjestetään yhteistyössä ikonimaalarien kanssa. Tiedustelut ja ilmoittautumiset Harri Kahilalle, puh. (03) 255 7840 tai 045 130 6723.

Diakoniatyötoimikunta toimittaa kaikille Analogin lukijoille hoitavaa suuren paaston aikaa ja riemullista Kristuksen ylösnousemusjuhlaa.

Leena Hänninen

HALUATKO OHJAAJAKSI ensi kesän kriparille?

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan seurakunnat järjestävät jälleen ensi kesänä kristinoppi-leirin Ylöjärven Julkujärvellä 15.-23.7. Leirille haetaan 6-8 innokasta ja ahkeraa ohjaajaa muun henkilökunnan avuksi. Ohjaajia valitaan Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan seurakuntien nuorista.

Vapaamuotoiset hakemukset voit lähettää joko postitse tai sähköpostitse (isä Heikki Honkamäki, Tampereen ortodoksinen seurakunta, Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere, heikki.honkamaki@ort.fi.)

Hakemusten tulee olla perillä 28.4. mennessä.

Ohjaajaksi valitsemisesta tiedotetaan toukokuun puolivälissä.

VALAMON YSTÄVÄT Tampereen osasto

Valamon Ystävien toimintaa:

- yleisöilta ti 2.5. projektipäällikkö Jyrki Härkönen: Novgorod - kirkkojen ja freskojen kaupunki. Yleisöilta järjestetään Nikolainsalissa alkaen klo 18, jota edeltää klo 17.30 ehtoopalvelus. Osallistumismaksu on 5 ? / henkilö, opiskelijat 2II ?. Tulot käytetään Uuden Valamon luostarin Kristuksen kirkastumisen kirkon hyväksi.

- ti 23.5. klo 16-19 talviturkin pois heittäminen hetki Kalliosalmessa (Hervanta, bussi 30, Salmenkallion 86). Järjestelyistä ja pienestä tarjoilusta perimme vapaavälittaisen maksun.

- Pyhiinvaellus Novgorodiin pyhän Varlam Hutinilaisen luostariin ja Pietariin 2.-7.8. Matkan hinta 320 ? (bussikuljetus, majoitus kahden hengen huoneissa, viisi kevyttä lounasta ja illallista, viisumi ja opastukset). Matkan johtajana projektipäällikkö Jyrki Härkönen ja pappina isä Sergius Colliander. Mahdollisista peruutuspaikoista tiedustelut Greta Oikkoselle: greta.olkkonen@pikkupalatsi.fi tai puh. 040 542 390.

LASTENLEIRI Hervannan Kalliosalmessa

Tampereen seurakunnan perinteinen lastenleiri pidetään Kalliosalmessa 4.-8.6. Leiri on tarkoitettu kouluikäisille lapsille. Lisätietoja isä Heikiltä, puh. 050 557 0057, sähköposti heikki.honkamaki@ort.fi.

Tampereen kirkon kuoro paastokonsertissa Hämeenlinnan luterilaisessa kirkossa. Saarnastuolissa taitelija Annikki Limatius lausuu runoja. Kuva: KMR

Tampereen tiistaiseuran HYVÄNMIELIENMATKA

Matka järjestetään lauantaina 6. toukokuuta.

Matkan ohjelma:

8.00 Lähtö Tampereen ortodoksiselta kirkolta
9.40 Jalasjärven Juustoportti (kahvit + ostokset)

10.20 matka jatkuu

11.30 Lapuan ortodoksinen rukoushuone
12.15 matka jatkuu

13.15 Tuuri – K yläkauppa Keskinen (ruokailu)
15.30 matka jatkuu

16.30 Virroilla – Perinnekylä (kahvit)
Noin klo 17 lähtö kotiin, saavumme Tampereelle klo 18.30.

Lähde perinteikkäälle hyvänmielenmatkalle ja ota ystäväsi mukaan! Matkan hintaan 25 euroa sisältyy kahdet kahvit.

Ilmoittautumiset sihteeri Sirkka Martinille, puh. 040 575 7034, tai Maria Katajistolle, puh. 050 338 9116.

ORTODOKSIÄITIEN PALKITSEMINEN

Arkkipiispa Leo on päättänyt myöntää Pyhän Karitsan ritarikunnan 1. luokan ritarimerkin mm. Margit Linnulle Tampereen seurakunnasta.

PORIN kuulumisia

PORIN SEUDUN TIISTAI-SEURA

Porin kirkossa seuraavasti:

- 2.4. klo 12-14 pääsiäismyyjät
- 11.4. klo 18 tiistaiseurailta
- 25.4. klo 18 tiistaiseurailta; ehtoopalvelus, toimittaa KK igumeni Sergei Valamon luostarista. Palveluksen jälkeen arkki-mandriitta Sergei alustaa aiheesta "Pyhänjäänökset kirkollisina aarteina"

- 9.5. klo 18 tiistaiseurailta
- 20.5. klo 9.00 Helsingin-matka
- 17.5. touonsiunaus Ahlmaisissa
- 3.-5.11. Matka Heinäveden Valamoon

Tiistaiseuran toiminnassa noin kolmen kuukauden kesätauko

Kirjallisuuskerho kokoontuu kirkon seurakuntasalissa

- SU 2.4. klo 16 Tito Colliander: Ristisaatto
- SU 7.5. klo 16 Kulle Raig: Saarenmaan valssi
- SU 6.7. klo 16 runon ja suven päivänä kokoonnutaan Eino

Leinon runojen äärelle luontoon

Kerhon toiminnassa on noin kahden kuukauden kesätauko.

Käspaikka- ja askartelukerho kokoontuu kirkon seurakuntasalissa MA 10.4. klo 17 käspaikkojen ym. tekoa

Kerhon toiminnassa on noin kolmen kuukauden tauko.

Matkat

● LA 20.5. **kirkkomatka** Helsinkiin. Lähtö kirkolta klo 9 ja paluu n. klo 22. Matkan ohjelma on avoin, käymme mm. ruokailemassa, näyttelyssä, vigiliassa Uspenskin katedraalissa. Matkan hinta jäseniltä 10 €, muilta 20 €. Ilmoittautumiset 15.5. mennessä isä Jorma Kudjoille, puh. 040 571 9137, tai Elli Honkalalle, puh. 044 538 0891. Tervetuloa mukaan!

● PE 3.11. klo 9 lähtö Uuteen Valamoon Heinävedelle ja paluu sunnuntaina 5.11. n. klo 21. Vierailaan myös mm. Lintulan luostarissa. Tiedustelut Elli Honkala, puh. 044 538 0891.

Porin Seudun Tiistaiseura ry

järjestää matkan Helsinkiin **lauantaina 20.5.2006**

Lähtö on ortodoksiselta kirkolta klo 9 ja paluu n. klo 22.

Matkan ohjelma on avoin, käymme mm.

ruokailemassa, näyttelyssä, vigiliassa Uspenskin katedraalissa.

Matkan hinta jäseniltä 10 €, muilta 20 €.

Ilmoittautumiset 15.5.2006 mennessä isä **Jorma Kudjoille** numeroon 040 571 9137 tai **Elli Honkalalle** numeroon 044 538 0891

Tervetuloa mukaan!

näytteitä rakkaudesta pyhiin ja suuriin pyhiin tapahtumiin.

Opetusta edullisesti

Eurajoen kristillisen opiston profiili ei välttämättä ole ihan ikonimaalausta sisältävä, mutta on antanut minulle, ikonimaalauksen opettajalle työtä, toimeentulon sekä kirkolle mahdollisuuden saada säilytettyä ikonimaalausperinne, joka muutoin seurakunnan varojen puutteessa jäisi pois tai siirtyisi muualle, jolloin myös opetuksen sisältö väkisin muuttuu. Porissa on ihannetilanne, koska voimme oppilaiden kanssa olla, ruokoilla kirkossa usein myös sairauden, surun tai suuren ilon kohdatessa, ja kuten joku totesi, rauha ja hengellisyys näkyvät ikoneissa saadessamme maalata täällä. Tämän yllä olevan asian haluaisin seurakunnan henkilöstön, luottamushenkilöiden, kaikkien huomioivan eli me myös teemme kirkon työtä, kirkolle, seurakunnalle, ikonien muodossa.

Myhäilystä

Kun rakensimme näyttelyä, oli selvä huomio, että Kristuksen, Jumalanäidin ikonien määrä oli selvästi laskenut ja tilalle tullut tapahtumakoneja. Tämä selvästi kertoo, että kehittymistä on tapahtunut, oppilaat uskaltavat ottaa vaikeita aiheita ja tehdä kuukausia töitä ikonin eteen. Kun tämän hoksasin, myhäilylläni ei ollut määrää, ja ymmärsin, että työ ei ole ollut turhaa.

Pesutekniikka

Tämän kevään kurssin aiheena on ollut niin sanottu "pesutek-

niikka", jonka mestari löytyy omasta seurakunnastamme eli Maila Mäkinen. Hänen yksi työ on meillä Porin kirkossa, ja sitä olemme ihailleet, joskin oppilaat pitävät mahdolltomana saavuttaa Mailan tasoa, mutta työtä tekemällä ja rukouksella voi saavuttaa tason, johon voi olla tyytyväinen. Kaikki eivät voi olla mestareita, mutta meitä kisällejä tarvitaan myös. Pesutekniikkaikonit eivät ole vielä valmiit vaan ne pannaan esille seuraavassa näyttelyssä, joka muuttaman vuoden kuluttua järjestetään. Näyttelyitä on harvaksen, jotta on aikaa tehdä huolella, eikä ole jokavuotinen pakkopulanäyttely hermostuttamassa.

Meitä oli paljon

Näyttelyaamuna oli liturgia, jonka jälkeen ikonit siunattiin käyttöön, ja vaikka oli olympialaiset, kävi ikoneja katsomassa yli kaksisataa henkeä. Järjestimme myös kirkkokahvit, ja yllätykseksi kirkon isännistö päätti luovuttaa tuoton ikonimaalauskurssin hyväksi. Tämä oli erittäin tervetullut, sillä maalaustarvikkeet ovat kalliita, varsinkin siveltimet. Tuotolla saimme ostettua ja arvotua neljä huippuhyvää siveltintä oppilaiden kesken, ja eräs saajista sanoi odottavansa siveltimen tekävän mahtavia ikoneja.

Syksyllä tavataan

Kevään kurssi on päättymässä, mutta syksyllä taas tapaamme, ja mukaan ehkä mahtuu Porissa sekä Raumalla muutama toimimaan Jumalan kunniaksi.

Harri Stefanius

ikonimaalauksen opettaja

Porin ikoninäyttely

Ikonimaalauskurssija jo lähes kymmenen vuotta Porissa

Myhäilevä opettaja

Lähes kymmenen vuotta on Porin alueella rukoushuoneella ja nyt uudessa kirkossa Eurajoen kristillinen opisto järjestänyt

ikonimaalauskurssija sekä niihin liittyviä näyttelyjä. Sellainen oli myös 26. helmikuuta. Esillä oli 34 työtä kolmeltatoista maalariilta, jotka kaikki suurenmoisia

Toimittajat: **PR** Petri Ratilainen, **PT** Pasi Torhamo, **ID** Ion Durac, **JM** Jouni Mäkelä, **DD** Daniela Durac, **AN** Antti Narmala, **JK** Jorma Kudjoi, **ML** Marianna Länne, **VT** Viktor Turhanen, **TS** Teppo Siili, **JP** Joonas Pyöli, **PeT** Pekka Torhamo

TURUN KIRKKO

HUHTIKUU

la 8.4.	klo 18	vigilia	PR PT
		virpovittojen siunaaminen, kirkkotilaisuus vanhuksille, kuljetusta tarvitsevat ottakaa yhteyttä seurakunnan virastoon	
su 9.4.	klo 10	liturgia, palmusunnuntai	PR PT
ma 10.4.	klo 18	aamupalvelus	ID JM
ti 11.4.	klo 18	aamupalvelus	PR PT
ke 12.4.	klo 10	paastoliturgia	ID JM
	klo 18	aamupalvelus, viittomakielinen tulkkaus	PR PT
to 13.4.	klo 10	liturgia	PR PT
	klo 18	aamupalvelus, 12 kärsimysevankeliumia	PR PT
pe 14.4.	klo 10	hetkipalvelus	PR PT
	klo 14	suuren perjantain ehtoopalvelus	PR PT
	klo 18	suuren lauantain aamupalvelus	PR PT
la 15.4.	klo 10	liturgia, SLAAVIKSI	PR PT
	klo 23.30	pääsiäisyön palvelukset	PR PT
su 16.4.	klo 16	pääsiäisen ehtoopalvelus	PR PT
ma 17.4.	klo 10	aamupalvelus – liturgia, ristisaatto, slaavi-suomi	PR PT
		lasten pääsiäiskirkko	
ke 19.4.	klo 18	akatistos ylösnousseelle Kristukselle	PR PT
la 22.4.	klo 18	vigilia	PR JM
su 23.4.	klo 10	vedenpyhitys + liturgia	PR JM
ke 26.4.	klo 18	iltarukous	JM
la 29.4.	klo 18	vigilia	PR JM
su 30.4.	klo 10	liturgia	PR JM

TOUKOKUU

ke 3.5.	iltarukous	ID	
la 6.5.	klo 18	vigilia	ID PT
su 7.5.	klo 10	liturgia, SLAAVIKSI	ID PT
la 13.5.	klo 18	vigilia	PR PT
su 14.5.	klo 10	liturgia	PR PT
		mukana arkkimandriitta Efraim Athosvuorelta	
ke 17.5.	klo 18	iltarukous	JS
la 20.5.	klo 10	liturgia, ROMANIAKSI	ID DD
	klo 18	vigilia	ID ML
su 21.5.	klo 10	liturgia	ID ML
ke 24.5.	klo 18	vigilia	ID PT
to 25.5.	klo 10	liturgia, Kristuksen taivaaseenastuminen	PR PT
la 27.5.	klo 18	vigilia	PR PT
su 28.5.	klo 10	liturgia	PR PT
ke 31.5.	klo 18	iltarukous	JS

RAUMAN RUKOUSHUONE, Länsikatu 10

la 18.3.	klo 18	vigilia	ID AN
su 19.3.	klo 10	liturgia	ID AN
la 8.4.	klo 10	liturgia, Lasaruksen lauantai	ID JM
to 13.4.	klo 18	aamupalvelus, 12 kärsimysevankeliumia	ID JM
la 15.4.	klo 23.30	pääsiäisyön palvelukset	ID JM
la 20.5.	klo 18	vigilia	PR
su 21.5.	klo 10	liturgia	PR
la 17.6.	klo 18	vigilia	ID JM
su 18.6.	klo 10	liturgia	ID JM

SALON RUKOUSHUONE, Uskelankirkkotie 23

la 1.4.	klo 18	vigilia	ID JM
su 2.4.	klo 10	liturgia	ID JM
ti 11.4.	klo 18	aamupalvelus	ID JM
la 15.4.	klo 23.30	pääsiäisyön palvelukset	TS JP
la 6.5.	klo 18	vigilia	PR JM
su 7.5.	liturgia	PR JM	
la 3.6.	vigilia	ID JP	
su 4.6.	liturgia	ID JP	

PALVELUKSET MUUALLA

Eura, Kauttuan seurakuntatalo			
la 29.4.	klo 10	liturgia	ID JM
Harjavalta, ev.lut. seurakuntatalo			
la 27.5.	klo 10	liturgia	ID JK
Loimaa, ev.lut. kirkon kappeli			
la 6.5.	klo 10	liturgia	ID PT
Maarianhamina, St. Märten kyrka			
su 21.5.	klo 10	liturgia	Sture Mattson PT
Uusikaupunki, Vanha seurakuntakoti, Rantakatu 7			
ke 29.3.	klo 18	liturgia	PR PT

PYHÄKÖT:

Turun kirkko,
pyhän marttyyrikeisarinna
Aleksandran muistolle
Yliopistonkatu 19, puh. (02) 277 5443
Isännöitsijä Harri Lahtinen, puh. 041 440 0981

Rauman rukoushuone,
pyhän Nikolaoksen muistolle,
Länsikatu 10
Vahtimestari Antti Rosvall, puh. (02) 822 5007
Isännöitsijä Miila Liinanotko, puh. (02) 823 5124

Salon rukoushuone,
pyhän ristin muistolle
Uskelankirkkotie 23, puh. (02) 731 2727
Isännöitsijä Arvo Hoppo, puh. (02) 731 1442

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto
puh. (02) 277 5440, fax (02) 277 5441, sähköposti: turku@ort.fi
avoinna ma, ti, to klo 10.00–13.00, ke klo 14.00–18.00,
perjantaisin suljettu

Seurakuntasihtööri Nina Lasarov
Kirkkoherra Petri Ratilainen,
puh. (02) 277 5444, 041 430 1285, kotipuh. (02) 244 2105,
sähköposti: petri.ratilainen@ort.fi

Kanttori Pasi Torhamo,
puh. 239 3848, 040 835 8360, sähköposti: pasi.torhamo@ort.fi

Seurakuntalehtori Paula Ratilainen, puh. 050 596 0514

Matkapapisto: Pastori Ion Durac,
kotipuh. (02) 438 4939, 040 5166 741, sähköposti: idurac@surfeu.fi

Kanttori Jouni Mäkelä, kotipuh. (02) 250 0137

Kunnioittakaa ja arvostakaa toisianne

Helluntaina 50 päivää pääsiäisestä tapahtunut Pyhän Hengen laskeutuminen apostoleille oli selvästi tarkoitettu koko seurakunnalle: "Jumala on vuodattanut rakkautensa meidän sydämiimme antamalla meille Pyhän Hengen". Ortodoksisessa kirkossa kaikki liturgiset jumalanpalvelukset alkavat rukouksella: "Taivaallinen kuningas, lohduttaja, totuuden henki, joka paikassa oleva ja kaikki täyttävä, hyvyyden lähde ja elämän antaja, tule ja asu meissä ja puhdistameidät kaikesta synnin pahuudesta sekä pelasta, oi Hyvä, meidän sielumme". Basileios Suuren liturgiassa pappi rukoilee: "Vahvista meidät Pyhän Hengen voimalla tähän palvelukseen." Pyyntö lausutaan monikossa: "Vahvista meidät." Se tarkoittaa kaikkia, jotka osallistuvat jumalanpalvelukseen! Tätä samaa hengen vahvistusta tarvitsemme kaikissa elämämme tilanteissa, ja samaa vahvistusta meidän tulee levittää maailmassa eläville. Kirkkomme rukoukset sisältävät ihmiselämään niin suurta viisautta, että jatkossa täytyy enemmän yrittää asettua sanojen taakse. Sama asia koskee kaikkea rukouselämää. Karmea on joskus havahtua siihen, että elämällä suhteessa toisiin ihmisiin ja rukouksella

on hirvittävä ristiriita.

Samassa liturgiassa pappi rukoilee: "Sinä Jumala olet osoittanut meille pelastuksen tien ja ilmaissut meille taivaalliset salaisuudet, sillä Pyhän Henkesi voimalla olet asettanut meidät tähän palvelukseen." Taas monikossa: "Olet asettanut meidät tähän palvelukseen." Taas kerran tarkoitetaan koko läsnä olevaa kansaa, joka osallistuu jumalanpalvelukseen. Leivän ja maljan muuttumisen jälkeen pappi rukoilee, taas monikossa: "Me rukoilemme sinua, pyhien Pyhä, sinun armosi hyvästä tahdosta tulkoon Pyhä Henki meidän päallemme ja näiden esillä olevain lahjain päälle ja tekemään tämän leivän meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen totiseksi kalliiksi ruumiiksi ja tämän maljan meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen totiseksi vereksi."

Niin kuin me näemme, huolimatta siitä, että pappi lausuu leivän ja maljan muuttumissanat, pyydämme nöyrästi, että Pyhä Henki tulee vahvistamaan nämä muuttumiset. Tässä Pyhä Henki tulee antamaan meille heikoille ihmisille ja meidän toiminnallemme jumalallisen leiman, ja tähän osallistuu koko Pyhä Kolminaisuus.

Jumala on antanut ih-

misille mahdollisuuksia tulla Pyhän Hengen johdolla luomakunnan palvelijoiksi. Älyn ja viisauden avustamina ihmiset voivat yrittää parantaa luomakunnan olemista, jotta se tulisi viihtyisämmäksi sekä eläinten, kasvien ja ihmisten kannalta elinkelpoisemmaksi. Suhtautumisemme muihin ihmisiin on oltava lempeää, ystävällistä, suvaitsevaista, täynnä rakkautta – on oltava aina valmis anteeksiantamiseen ja sovintoon.

Kirkon jäsenyys on aina asia, jota meidän tulee arvostaa oikealla tavalla. Pappiseminaarissa aikanaan pohdimme ihmisten suhtautumista pappeihin ja sitä, arvostetaanko kansan keskuudessa pappeja. Me oppilaat olimme sitä mieltä, että ei arvosteta. Silloinen opettajamme, joka siihen aikaan oli vielä pappi, oli vakaasti sitä mieltä, että ortodoksisia pappeja pidetään hyvin arvostettuina. Hän oli oikeassa. Eri kirkollisissa toimituksissa ja ennen kaikkea hautajaisissa ihmiset suhtautuvat suurella kunnioituksella kirkkoa kohtaan. Sen vuoksi kirkon jumalanpalveluselämällä on keskeinen merkitys ja tehtävä ihmisen uskonelämän vaalijana. Jumalanpalveluksessa Pyhä Henki toimii ja tekee työtä, vaikka meidän vajaavaiset silmämme eivät aina kykene kaikkea tätä hyvää näkemään.

Kunnioittakaa ja arvostakaa toisianne!

Isä Petri Ratilainen

Turun seurakunnallisia tilastotietoja 26.1.–9.3.2006

KASTETUT

Haltsonen Jenna
Aleksandra
Kisonen Larissa Anni
Kristiina
Vainio Niilo Leo Elmeri

1 poika, 2 tyttöä,
yhteensä 3

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Itälaakso Jeremias Andrei
Itälaakso Niilo Olavi
Itälaakso Nikolaos Aleksander
Itälaakso Nina Johanna
Itälaakso Petros Olavi
Ivakko Niko Juhani
Kouraeva Darja
Kouraeva Olga Alekseevna
Kärki Pia Marika
Madanat Laura-Maria
Mohora Alina Mirela

Mohora Edward Nicholas

Proveis Irina
Puranen Irina
Rechartt Virve Annika
Salmi Tapio Olavi
Särkiniemi Cristina Elisabeth
Tapiola Tarja Kaarina
Tzorzis Paul
Valkama-Salmi Sofia Henriikka
Wiik Jutta Rebekka Emilia

8 miestä, 13 naista, yhteensä 21

IKUINEN MUISTO

Ahloos Maria 74 v
Englund Ossi Erkki Olavi 75 v
Peiponen Ilmari 75 v
Sare Aulis 78 v

3 miestä, 1 nainen, yhteensä 4

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET

3 miestä, 4 naista, yhteensä 7

TURUN KIRKON KUORO

Johtaja kanttori Pasi Torhamo, puh. 040 835 8360, lisätietoja saa kanttorilta.

LOIMAAN SEUDUN TIISTASEURA

Sihteeri. Liisa Nikula, puh. (02) 762 7704

RAISION TIISTASEURA

Pj. Anneli Haapaniemi, puh. 050 329 6618

- ti 11.4. klo 13 Terttu ja Helge Uusitorpalla
- ti 19.5. klo 13.00 Martta Stepanoffilla

Kevätkaudella tutustumme PSHV:n lahjakirjaan USKON LUOTSI, jonka on kirjoittanut Teuvo Laitila. Tehdään myös perinteinen kevätretki Vehmaalle.

RAUMAN TIISTASEURA

Pj. Ulla Raula, puh. 050 358 1761 ulla.raula@luukku.com

Siht. Maija Nuto, puh. 050 572 5280 maija.nuto@luukku.com
Tied. Helena Virta, puh. 044 368 1207 helena.virta1@luukku.com

Kokoontumiset Rauman Pyhän Nikolaoksen rukoushuoneessa tiistaisin klo 18.25.4., 9.5. ja 23.5. vaihtuvin teemoin. Ks. UR Yhdistyksiä-palsta.

Pääsiäismyyjäiset Lasaruksen lauantaina 8.4. klo 11, pääsiäisen juhraliturgia 15.4. klo 23.30., kesäretki la 6.5. Varsinais-Suomeen, kohteina mm. Turun tuomiokirkko ja Pyhän Henrikin ekumeeninen kappeli ja Turun ortodoksinen kirkko (vigilia).

SALON TIISTASEURA

Pj. Olli Forssén, Kärkänkatu 11, 24130 Salo, puh. (02) 733 2504 ja 0400 320 632.

oli.forssen@pp.inet.fi
Vpj. Jari Ananin, Jokitie 34, 25520 Perniö, puh. (02) 735 9124 ja 0440 940 922

jari.ananin@luukku.com
Sihteeri Maria Lipponen, Supinkatu 8 as 2, 24100 Salo, puh. (02) 733 5082 ja 044 264 5565

Salon tiistaiseuran kevätkau-

den kokoukset pidetään Pyhän Ristin tsasounassa Salossa, Uskelankirkkotie 23, joka kolmas tiistai 11.4., 2.5. ja 6.6. Taina Kie- man kesäaunnolla.

VALAMON YSTÄVÄT

Turun paikallisosasto
Pj. kirkkoherra Petri Ratilainen, puh. 041 430 1285
Vpj. Anne Hokkinen, puh. 044 517 8764

Siht. Maritta Koskinen, puh. 040 550 6348

maritta@tkukoulu.fi

- Ma 24.4. klo 17.30 Nikean metropoliitta Johannes: Ortodoksinen perintö kolttien elämässä

- Ma 15.5. kevätretki Saloon, mm. Uskelan kirkko ja Salon tsasouna. Lähtö kirkon edestä klo 16.00. Ilmoittaudu sihteerille.

Tilaisuudet ovat avoimia kaikille. Tervetuloa mukaan!

PÄÄSIÄISYÖN ATERIA

Pääsiäisyön ateria 16.4. seurakuntasalissa noin klo 3. Lippuja kansliasta hintaan 10 + aikuiset ja lapset 5 €. Lunastettava viimeistään maanantaina 10.4. Pieni määrä lippuja myös ovelta. Järj. Grappa Matalena. Tervetuloa!

YLEISÖLUENTO TURUSSA

Kirkkokahvit ja yleisöluento seurakuntasalissa liturgian jälkeen 7.5. Aihe: Kirjoittaminen Jumalan palvelemisena. Luennoitsijana kirjailija Liisa Laukkarinen. Järj. Teatteriryhmä. Tervetuloa.

KIRJOITUSKURSSI

Runon ja esseen kirjoittamisen kurssi 5-7.5. Turussa seurakuntasalissa.

Ohjaajina kirjailijat Liisa Laukkarinen ja Juhani Tikkanen. Ilmoittautumiset Päivi Virolaiselle, sähköposti: pvmirolainen@luukku.com. Osallistumismaksu 5 €. Järj. Teatteriryhmä. Kurssi on kaikille avoin.

PERHEKERHO

Kerho kokoontuu seurakunnan tiloissa Turussa joka kuun ensimmäisenä sunnuntaina klo 10. Kaikki 1-6 -vuotiaat lapset vanhempineen lämpimästi ter-

vetuloa! Lisätietoja: Veera Rantanen, puh. 040 553 9467.

- 8.4. lauantaina kerho alkaa klo 17 ja vigiliassa siunataan virpovitset. Virpovittojen tekoa, pääsiäisen perinteet.

- 7.5. klo 10. Äiti ja äitienpäivä. Kortti tai lahja-askartelua.

HUOMIO!

Jos olet yli 8-vuotias ja mietit, mitä kivaa voisit tehdä sunnuntaisin klo 14-15:n välisenä aikana, niin tervetuloa kuuroon! Saat tutustua klassiseen ja hengelliseen musiikkiin ja koet ihania yhteislaulun hetkiä! Lisätietoja: Kristina, puh. 044 550 9752.

KIRJASTOMME OTTAA VASTAAN KIRJALAHJOITUKSIA

Etsimme vanhoja valokuvia ja tekstejä kirkostamme ja seurakuntamme elämästä, tarvittaessa ota yhteyttä isä Petriin.

KIRKKOMME ON AVOINNA

3.-21.4. ja 2.5.-31.8. klo 10-15

VENÄJÄNKIELINEN ORTODOKSINEN KESKUSTELUPIIRI

Turun ortodoksinen seurakunta järjestää säännöllisesti opetus- ja keskustelupiiriin venäjänkielisille seurakuntalaisille. Jos haluat oppia perusteet ortodoksisesta uskosta, oppia ymmärtämään pyhiä tekstejä ja rukousta sekä tuntemaan jumalanpalvelukset – tule mukaan. Kokoonnumme kaksi kertaa kuukaudessa seurakunnan tiloissa. Kiinnostuneet voivat ilmoittautua puhelimitse (02) 438 1424 (Vlad), vladzb@hotmail.com.

IKONINÄYTTELY

Ikoninäyttely Turun kirkon seurakuntasalissa 1.-24.4., os. Yliopistonkatu 19 B.

PÄÄSIÄISMYYJÄISET

Turun seurakunnan yhteydessä toimivien kerhojen ja toimintapiirien yhteiset myyjäiset järjestetään Lasaruksen lauantaina 8.4. klo 10-13 seurakuntasalissa, Yliopistonkatu 19 B. Myytävänä kirjallisuutta, kortteja, ikoneita, leivonnaisia, koristeita ym. Tervetuloa ostoksille!

TURUN TIISTASEURA

Pj. pastori Ion Durac, puh. (02) 438 4939, 040 516 6741
Vpj. Aila Lahtinen, puh. (02) 250 1291
Siht. Birgitta Söderman, puh. (02) 235 3267

Tiistaiseura-illat jatkuvat kevätkaudella parillisilla viikoilla kahden viikon välein klo 17.30.

- ti 18.4. Maritta Koskinen: "Kirkko ja nainen"

TERVETULO!

Toimittajat: **Papisto:** Markku Aroma, Gaius Sahlberg ja Mikael Sundkvist
Kanttorit: Leena Lomu ja Jaakko Olkinuora

HUHTIKUU

Suuri viikko

ti 11.4.	klo 18	paastoliturgia
ke 12.4.	klo 18	yleinen sairaanvoitelu ja paastoliturgia
to 13.4.	klo 18	suuri ehtoopalvelus ja ehtoollisen asettamisen liturgia
pe 14.4.	klo 9	suuren perjantain aamupalvelus (12 kärsimysevankeliumijaksoa)
	klo 14	suuri ehtoopalvelus (hautaikoni)
	klo 18	aamupalvelus (Jumalan Aidin valitusvirreelmä Kristuksen haudalla)
la 15.4.	klo 15	ensimmäinen ylösnousemuspalvelus: suuri ehtoopalvelus ja Basileios Suuren liturgia
	klo 23.30	pääsiäisen puolyöpalvelus
	klo 24	pyhän tulen antaminen, pääsiäisen ristisaatto, aamupalvelus ja Johannes Krysostomoksen liturgia
su 16.4.	klo 15	pääsiäisen suuri ehtoopalvelus eri kielillä
ma 17.4.	klo 10	lasten pääsiäisen liturgia, ristisaatto ja ateria
ti 18.4.	klo 9	koululaisliturgia, ristisaatto ja ateria
la 22.4.	klo 17	apostoli Tuomaan sunnuntain vigilia
su 23.4.	klo 10	liturgia
ti 25.4.	klo 12	vainajien pääsiäisen muistopalvelus matkamiehen ristillä Vuorentaan hautausmaalla ja sen jälkeen litanioita Vuorentaan ja Ahveniston hautausmailla sopimuksen mukaan
la 29.4.	klo 17	mirhantuojien sunnuntain vigilia
su 30.4.	klo 10	liturgia

TOUKOKUU

la 6.5.	klo 17	halvaantuneen sunnuntain vigilia, piispa Arseni
su 7.5.	klo 10	liturgia, piispa Arseni
la 13.5.	klo 17	samarialaisen naisen sunnuntain vigilia
su 14.5.	klo 10	liturgia
la 20.5.	klo 17	sokeana syntyneen sunnuntain vigilia
su 21.5.	klo 10	liturgia
ke 24.5.	klo 18	Kristuksen taivaaseen astumisen juhlan vigilia
to 25.5.	klo 10	liturgia
la 27.5.	klo 17	pyhien isien sunnuntain vigilia
su 28.5.	klo 10	liturgia

PALVELUKSET MUUALLA SEURAKUNNASSA

FORSSA

Ev.lut. seurakuntatalo, Kartanonkatu 16

ti 11.4.	klo 18	paastoliturgia
su 11.6.	klo 10	liturgia ja kirkkokahvit

LOPPI

Läyliäisissä leirikeskusten kirkossa

su 30.4. klo 10 liturgia ja kirkkokahvi (kirkkokyytejä Lopen kirkolta järjestetään)

SOMERO

Ev.lut. seurakuntatalo

su 21.5. klo 10 liturgia ja kirkkokahvit, panihida matkamiehenristillä

TOIJALA

Ev.lut. seurakuntatalo, Sontulantie 1

su 23.4. klo 10 liturgia ja kirkkokahvit, El kirkkojen yht. agape-ateriaa

OLETKO MUISTANUT RIPITTÄYTYÄ?

Suurella viikolla on mahdollisuus ripittäytyä kirkossa seuraavasti:

ma 10.4.	klo 9-12 ja klo 16-20
ti 11.4.	klo 9-12 ja klo 16-18
ke 12.4.	klo 9-12 ja klo 16-18
to 13.4.	klo 9-12 ja klo 16-18

PYHÄKÖT:

Hämeenlinnan kirkko

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen muistolle
Eröttajakatu 2

Ahveniston kirkko

vanhalla hautausmaalla (Keskussairaala vastapäätä)
Pyhän Johannes Kastajan mestauksen muistolle
Isännöitsijä: Yrjö Usvasalo Puh. (03) 671 6240

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto

avoinna ti, ke, pe klo 9.30–12, puh. (03) 616 5228, fax (03) 616 5248, sähköposti: hameenlinna@ort.fi

Kirkkoherra: Markku Aroma

puh. (03) 616 5229 (virkaahuone), (03) 612 7166 (koti) sähköposti: maukku@hotmail.com

Kanttori: Leena Lomu

puh. (03) 618 4254, 040 707 6715, sähköposti: leena.lomu@hotmail.com

Muu papisto: pastori Kai Sahlberg

puh. (019) 733 911, 0400 107 232, sähköposti: kai.sahlberg@hotmail.com

pastori Mikael Sundkvist,

puh. (03) 684 6050, sähköposti: mikael.sundkvist@joensuu.fi

Hämeenlinnan seurakunnan perheutisia

KASTETUT

Katariina Sofia Männistö

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Svetlana Moukola
Katja Kantomäki
Jori Leppänen
Veli-Pekka Jehkonen

HÄMEENLINNA Toimintaa ja tapahtumia

IKONINÄYTTELY

IKONI EVANKELIUMIN VÄLIKAPPALEENA 7.-21.5.

Näyttelyn avaus 7.5. klo 12 seurakuntasalissa liturgian jälkeen seurakuntasalissa (Matti Alangonkatu 11 A), ja päätöspäivänä 21.5. ikonipiiri järjestää kirkkokahvit arpajaisineen.

Näyttelyssä on vanhoja ja uusia ikoneita, jotka ovat kuvitettua Raamatun tekstiä.

Näyttely on avoinna su klo 12-15, ma klo 17-19, ti, ke ja pe klo 9.30-12.

Tervetuloa!

OHJELMAA lapsille ja nuorille

● VIRPOVITSATALKOOT la 8.4. klo 10-16.30 seurakuntasalissa. Omat oksat ja sakset mukaan. Mehutarjoilu. Illalla oksat vietään vigiliaan siunattavaksi.

● KOULULAISLITURGIA ti 18.4. klo 9, jonka jälkeen tarjotaan koululaisille ateria seurakuntasalissa.

● ONL:n VUOSIJUHLAT OULUSSA 6.-7. toukokuuta.

KRISTINOPPIKOULULEIRI Julkujärven leirikeskuksesta Ylöjärvellä 15.-22.7. Leiri on Hämeenlinnan, Tampereen ja Turun seurakuntien yhteinen leiri. Leirin päätöstilaisuudet pidetään kussakin seurakunnissa

Pääsiäisen lapsia tämän ajan keskellä

“Eilen minut sinun kanssa ristiinnaulittiin, oi Kristus. Tänään minut ylenneään sinun kanssasi. Eilen minä kuolin Kristuksen kanssa. Tänään minä palaan takaisin elämään hänen kanssaan. Eilen minut haudattiin sinun kanssasi, oi Kristus. Tänään minä nousin sinun kanssasi ylös haudasta.”

Tämä 300-luvulla eläneen pyhän **Gregorioksen**, Naziansin piispan pääsiäisaarnan katkelma, joka myös lauletaan ortodoksisessa pääsiäisen aamupalveluksessa, ilmaisee selkeästi pääsiäisen todellisen merkityksen meidän elämällemme Kristuksen yhteydessä: pyhän kasteen kautta meidät on liitetty Kristuksen kärsimyksen, kuoleman ja ylösnousemuksen osallisuuteen. Se, mitä Kristukselle tapahtuu, tapahtuu meillekin, sillä hän on meidän

elämämme. Näin jokainen Herran pääsiäinen on meidän vuotuinen kastejuhlamme, jonka tulisi muistuttaa meitä siitä, että meidät on pyhässä kasteessa “puettu Kristukseen.” Me olemme tässä ja nyt jo uuden elämän lapsia ja uuden elämän kansalaisia. Mutta mitä sitten tämä uusi elämä oikein tarkoittaa ja millä tavoin se näkyy tämän maailman keskellä?

Vastaus on varsin yksinkertainen, mutta sen toteuttaminen onkin jo vaikeampaa. Uusi elämä ja uusi ihmisuus tulee parhaiten esille kristillisessä rakkaudessa, joka on valmis antamaan ja uhraamaan kaikkensa rakkautensa tähden. Kristus antaa meille tällaisesta rakkaudesta syvimmän esimerkin omalla elämällään, jota meidän hänen opetuslapsinaan tulisi seurata. “Siitä kaikki tuntevat teidät minun ope-

tuslapsikseni, kun te rakastatte toinen toistanne,” ja “rakastakaa toinen toistanne sillä rakkaudella, jolla minä olen teitä rakastanut.”

Näin Vapahtaja opastaa meitä uuden elämän tielle, ja tämä on ainoa mahdollinen tie meille kristityille, joiden tehtävänä on voittaa maailma Kristukselle nöyrän, palvelevan rakkauden kautta. Mutta tämän tien kulkeminen ei ole helppoa, sillä se merkitsee jatkuvaa taistelua omaa itsekkyyttä ja ylpeyttä vastaan eli “vanhaa ihmistä” vastaan, “joka petollisia himoja seuraten tuhoaa itsensä,” kuten vanha kasterukous asian ilmaisee. Joka kerta, kun me Jumalan avulla voitamme ja unohdamme oman itsemme toisten tähden, tuo uusi elämä, joka kerran ensimmäisenä pääsiäisaamuna koitti Kristuksen tyhjästä haudasta, tulee esille tämän maailman keskellä edes hetken ajaksi ja muuttaa ja kirkastaa sitä “jumallisen rakkauden” valkeudella.

Isä **Markus Aroma**

HÄMEENLINNA Toimintaa ja tapahtumia

Jatkoa sivulta 19

23.7. omassa kirkossa.

● **LASTEN KESÄLEIRI KESIJÄRVEN LEIRIKESKUKSESSA** Lopella 31.-6.8.2006

- Pienten leiri 31.7.-3.8. (1. ja 2. lk.) 30 € / lapsi

- Isompien leiri 3.-6.8. (3.-8. lk.) 50 € / lapsi

(Haminan, Hämeenlinnan ja Lahden seurakuntien yhteinen). Leirille tulee ilmoittautua juhannukseen mennessä. Mikäli osallistujia on tarpeeksi, niin leiripaikalle järjestetään yhteiskuljetus. Lisätietoja Minna Jokiselta, puh. 050 358 7339.

DIAKONIASEURA

Pj. Gaius Sahlberg, puh. (019) 733 911, 0400 107 232

Diakoniasseura kokoontuu seuraavasti:

● su 23.4. kirkkokahvit

● su 7.5. vanhusten kirkkopyhä, liturgia sekä ateria seurakuntasalissa. Piispa Arsenin vierailu. Seniorien omaisia pyydetään auttamaan kirkkokyytien järjestämisessä.

● 4.6. Kirkkokahvit

● 23.7. Kesäretki Haminaan, jossa liturgia, ja Kotkaan, jossa kiertoajelu. Lähdöt: Hätilä klo 6.30, Wetterhoff klo 6.35 ja kirkko klo 6.40. Retken hinta jäseniltä 15 euroa, ei-jäseniltä 40 euroa. Ilmoittautumiset isä Gaiukselle.

IKONIPIIRI

Op. Pasi-Mikael Huovinen, puh. 041 576 6143

Lukukausimaksu: 30 € oman seurakunnan jäseniltä / 50 € muilta. Piiri kokoontuu seurakuntasalissa perjantai-iltoina:

● I ryhmä klo 15-18 ja II ryhmä klo 18-21.

● Kevään kokoontumiset: 7.4., 21.4., 5.5., 12.5. ja 19.5.

KIRKKOKUORO

Kanttori Leena Lomu, puh. (03) 6184 254, 040 707 6715

Mikäli kirkkolaulu kiinnostaa, ota yhteyttä. Erityisesti mieslaulajista on huutava pula. Naiskanttorin ääni ei kestä kauaa bassolaulantaa. Uudet laulajat ovat aina tervetulleita!

Kirkaalla viikolla ei ole harjoituksia. Pääsiäisen jälkeen seuraavat keskiviikkoiset harjoitukset klo 17-19 alkavat 26.4. jatkuen 31.5. saakka.

Osa kuorolaisistamme osallistuu 24.-27.5. Hyvinkään kuoron opinto- ja esiintymismatkalle Joensuuhun. Matkan aikana osallistutaan Kontiolahden kirkon praasniekkaan, pidetään yhteiskonsertti Joensuun kuoron kanssa, tutustutaan yliopiston teologian laitokseen, orto-

doksisen seminaarin tiloihin, Johannes Teologin kirkkoon sekä paluumatkalla käydään Valamossa.

Hyvää kesää toivottaen ja kiittäen kuorolaisia tästä kevätkaudesta.

KYYRÖLÄ-KERHO

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, puh. (03) 612 5850, 040 721 8436

● 9.4. palmusunnuntai, perinteinen tattikeitto

● 5.-6.5. Ahveniston kirkon siivoustalkoot

● 1.-2.7. Vainajien muistojuhlat Kyyrölässä ja Kangaspellolla. Lisätietoja voi kysyä Antoninalta.

KÄSITYÖKERHO

Ohjaajat: Anneli Ahtola, puh. (03) 612 1369 ja Riitta Rumbin, puh. (03) 617 1041

Ruumiin ja hengen ravinnosta

Rakkaani, kun istutte pöydän ääressä, muistakaa, että siitä noustuanne teidän on mentävä rukoilemaan. Täyttäkää vatsanne kohtuullisesti niin, ettei teistä aterian jälkeen ole vaikeaa notkistaa polviaanne ja rukoilla Jumalaa. Ettekö ole nähneet, kuinka aasit seimestä syötyään ovat valmiit kävelemään, kantamaan kuormia ja näin palvelemaan niille sopivalla tavalla?

Mutta kun te nousette pöydästä, te ette pysty tekemään yhtään mitään. Kuinka te olette aaseja keltvottomampia tuossa suhteessa? Miksi minä sanon näin? Siksi, että aterian jälkeen teidän tulisi olla kaikkein virkeimmillänne ja valppaimmillänne. Päivällisen jälkeinen aika on kiitoksen kantamista varten ja sen, joka kantaa kiitosta, ei pitäisi olla juovuksissa, vaan raittiina ja täysin he-

reillä. Päivällisen jälkeen alkäämme menkö nukkumaan, vaan rukoilemaan, sillä muussa tapauksessa meistä voi tulla pahempia kuin järjettömät elukat.

Tiedän, että monet teistä tuomitsevat sen, mitä sanon, ja luulevat minun tyrkyttävän uusia, vieraita tapoja heidän elämänsä. Mutta minä tuomitsen vielä voimakkaammin sen iljettävän tavan, joka nyt vallitsee keskuudessamme. Kristus on tehnyt aivan selväksi, että ruokailtuamme meidän ei pitäisi mennä sänkyyn nukkumaan, vaan rukoilemaan ja lukemaan pyhiä kirjoituksia. Kun hän oli erämaassa ruokkinut suuren kansanpaljouden, hän ei lähettänyt heitä sen jälkeen nukkumaan, vaan kokosi heidät kuuntelemaan jumalallisia opetuksia. Hän ei ollut täyttänyt heidän vatsaansa ratkeamis-

pisteeseen saakka eikä antanut heidän juoda liian paljon, vaan kun hän oli tyydyttänyt heidän nälkäänsä ja janonsa, hän johdatti heidät hengellisen ravinnon pariin. Tehkäämme me myös samoin.

Lasten kasvattamisesta

Jos me alusta pitäen opettamme lapsiamme rakastamaan todellista viisautta, niin heille koituu siitä enemmän rikkautta ja kunniaa kuin maallisista rikkuuksista. Jos tahdot tehdä lapsestasi todella rikkaan, niin opeta hänelle tämä: se on todella rikas, joka ei pyri saamaan itselleen suuria omaisuuksia eikä pyri ympäröimään itseään rikkauksilla, vaan on vähään tyytyväinen. Opeta häntä suhtautumaan välinpitämättömästi tämän elämän katoaviin kunnianosoituksiin. Tällä tavoin hänestä tulee todella kuuluisa ja

kunnioitettu. Olitpa sitten köyhä tai rikas, sinä pystyt opettamaan tämän. Älä opeta sitä, kuinka hän voisi nauttia pitkästä maanpäällisestä elämästä, vaan opeta häntä iloitsemaan tulevan maailman äärettömyydestä, iankaikkisesta elämästä. Anna hänelle suuria asioita äläkä pieniä.

He tarvitsevat mallin elämää varten eivätkä tyhjiä puheita; luonnetta eivätkä oveluutta; tekoja eivätkä sanoja. Nämä takaavat heille Jumalan valtakunnan ja siunauksen. Älä tee hänestä teräväkielistä, vaan puhdistaa hänen sielunsa. Minä en tarkoita tällä sitä, että maalliset opinnot olisivat arvottomia ja että niitä pitäisi vähätellä, vaan sitä, ettei pidä keskittyä ainoastaan niihin. Älä luule, että ainoastaan munkkien tarvitsee lukea Raamattua. Raamatun tunteminen on vielä tarpeellisempaa kotoa maailmalle lähteville lapsille.

Kasvattakaamme lapsemme sillä tavoin, että he pystyvät kestämään kai

Jatkuu sivulla 22

Tule mukaan valmistamaan kirkkoketstiilejä. Vielä ehdit mukaan!

● Käsityökerho kokoontuu kuukauden viimeisenä maanantaina klo 15 alkaen seurakuntasalissa: 24.4. ja 29.5.

MIESTENKERHO

Vetäjä: Jouni Korhonen (03) 617 8877, 050 345 3136

Miesten toimintapiiri on tarkoitettu kaikille miehille. Kerho kokoontuu pääsääntöisesti kuukauden viimeisenä sunnuntaina seurakuntasalissa klo 15 alkaen tai jossain muualla sovituksessa.

● Seuraavat kokoontumiset: 23.4. ja 28.5.

ORTODOKSISUUS TUTUKSI –kurssi

Piirin vetäjä isä Markus, puh.

(03) 612 7166 (koti), (03) 616 5229 (virasto)

Kurssi järjestetään Hämeenlinnan seurakuntasalissa, os. Matti Alangonkatu 11 A, joka toinen keskiviikko.

Ohjelma:

- ke 19.4. Ortodoksinen ihmiskäsitys
- ke 3.5. Ikonien teologiaa
- ke 17.5. Ortodoksinen kirkon jumalanpalvelukset ja niiden sanoma.

Kaikki ovat tervetulleita!

SINAPINSIEMENKERHO

Seurakunnan Antoninamummo

Kerho kokoontuu joka toinen sunnuntai kirkon alakerrassa kerhuhuoneella alkaen klo 9.50.

Mummo kertoo erilaisia tari-

noita ja opettaa kirkollisia tapoja. Kerhossa askarrellaan, piirretään ja siirrytään lopuksi kirkkoon nauttimaan pyhää ehtoollista.

Kevätkauden kokoontumiskerrat: 9.4., 23.4. ja 7.5.

TIISTAISEURA

Pj. Elma Jokinen, puh. (03) 674 1003, 040 718 8255

Seura kokoontuu joka kolmas tiistai klo 17 seurakuntasalissa tai jonkun kodissa. Tiistai-seuran alussa nautitaan yhdessä kahvit, jonka jälkeen yleensä kuunnellaan hengellisestä aiheesta oleva alustus. Keskustellaan ja ollaan yhdessä.

Kokoontumisillat:

- 4.4. isä Mikael luennoi
- 25.4. Tuomaan tiistai, vainajien muistelupäivä, palveluksen jälkeen kokoontuaan seurakuntasalilla

16.5. mahdollisesti metropoliitta Ambrosius tulee kertomaan ortodoksisesta kulttuuri-keskuksesta

VENÄJÄNKIELINEN ORTODOKSIAPIIRI

Op. Viktor Maksimovski, puh. 050 461 7381, sähköposti: maksimovskiy@hotmail.com

Piiri kokoontuu kuukauden viimeinen sunnuntai 23.4. ja 28.5. liturgian jälkeen klo 12 seurakuntasalissa tai kirkkoheranhuoneessa. Käydään läpi ortodoksisen kirkon oppia, perinnettä ja Raamattua.

HUOM!

Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan perjantain Hämeen Sanomissa seurakuntapalstalla. Voit myös katsoa muutokset netistä.

kenlaisia vaikeuksia ja kohtaamaan vaikeudet hämmentymättä, kun ne tulevat. Meitä odottaa suuri palkkio, sillä jos taiteilijoita, jotka tekevät kuninkaista patsaita ja muotokuvia, pidetään suuressa arvossa, niin eikö Jumala siunaa kymmenentuhatta kertaa enemmän niitä, jotka kirkastavat ja kaunistavat hänen kuninkaallista kuvaansa (sillä ihminen on Jumalan kuva)? Kun me opetamme lapsiamme olemaan kilttejä, lempeitä, anteeksiantavaisia (nämä kaikki ovat Jumalan ominaisuuksia), anteliaita, lähimmäisiä rakastavia ja suhtautumaan välinpitämättömästi tähän maailman aikaan, me juurrutamme hyveitä heidän sieluunsa ja kirkastamme heissä olevaa Jumalan kuvaa. Tämä on meidän tehtävämme: kasvattaa itseämme ja lapsiamme jumalisuudessa. Muussa tapauksessa, millä me puolustamme itseämme Kristuksen tuomioistuimen edessä?

Pyytäkäämme Jumalaa auttamaan meitä tässä kasvatus tehtävässämme. Jos hän näkee, että me yritämme huolehtia tästä asiasta, hän auttaa meitä. Mutta jos me laiminlyömme sen, hän ei auta meitä. Jumala auttaa niitä, jotka tekevät työtä ja näkevät vaivaa, mutta laiskoja hän ei auta. Kukaan ei auta passiivista henkilöä, vaan sitä, joka tekee työtä. Hyvä Jumala itse saattaa tämän työn päätökseen niin, että meidän kaikki katsotaan arvoisiksi tulemaan osallisiksi hänen lupaamistaan siunauksista, hänen Poikansa, Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme armon ja ihmisrakkauten tähden. Hänen ja Pyhän Hengen kanssa olkoon ylistys, kunnia ja voima Isälle nyt ja aina ja iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Käännös
isä **Markus Aroma**

Talkootyö

– ainutlaatuinen tapa tutustua luostariin

Valamon luostarissa työskentelee vuosittain vapaaehtoisena satoja talkoolaisia. Nämä luostarin ystävät saapuvat Valamoon ympäri Suomea, aina ulkomaita myöten. Nuorimmat, vanhempiensa

mukana tulleet talkoolaiset ovat olleet noin 10-vuotiaita. Vanhin tähän mennessä on ollut 93-vuotias. Sesonkiaikoina (kesäkuukaudet, joulukuukaudet, joulukuukaudet, joulukuukaudet) Valamossa ahkeroi jopa 50 talkoolaista kerrallaan. Olin

itse ensimmäistä kertaa talkoissa elokuussa 2005. Sen jälkeen talkoilin toisen viikon marraskuussa. Viikot olivat varsin erilaisia. Marraskuussa Valamossa oli huomattavasti hiljaisempaa kuin elokuussa.

Kenenkään talkoolaisen uskontokuntaa ei kysytä, mutta arvioiden mukaan ortodoksit ovat joukossa vähemmistönä. Eio- ortodokseilta toivotaan ainostaan kunnioitusta veljestöä ja luostarin tapoja kohtaan. Helleasut (eli hattomat paidat, shortsit tai minihameet) eivät sovi luostariin. Naisten olisi li-

säksi toivottavaa käyttäviä huivia tai muuta päähinettä. Koirat on jätettävä kotiin mutta kissan tuomiiseen saattaa lupa hellittää. Päihitteiden käyttö ei talkooaikana ole sallittua. Tupakoida saa ainoastaan merkityillä paikoilla. Viheltäminen ei myöskään ilahduta igumenia. Hiljaisuus laskeutuu luostarin ylle klo 22.

Ajoissa ilmoittautuminen kannattaa

Suoranaista pulaa ei talkoolaisista ole ollut. Siksi talkoisiin haluavan kannattaa toimittaa hakemuksensa luostariin hyvissä ajoin ennen toivomaansa ajankohtaa. Juhlapyhien aikaan sekä luostarin vierasmäärä että henkilökunnan kiire ovat huipussaan. Tällöin on talkoisiin otettu yleensä ainoastaan ”vanhoja” talkoolaisia, jotka tietävät ennestään mitä tehdä. Talkoolaiseksi voi hakea joko vapaamuotoisella kirjeellä tai luostarin vastaanotosta saatavalla hakemuskäytökkeellä.

Matkat luostariin on maksettava itse. Asuminen on sen sijaan ilmaista, samoin ruokailu. Saunomaan on mahdollisuus päästä kolme kertaa viikossa. Vapaa-ajalla voi osallistua ilmaiseksi opastetuille kierroksille. Muistoesine- myymälän tuotteista talkoolaisille myönnetään muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta 10 %:n alennus. Kesäaikaan voi myös osallistua Ms Sergein risteilyille puoleen hintaan.

Alle viikon mittaisiksi jaksoiksi ei talkoolaisia yleensä oteta. Useimmat

Valamon pyhittäjäiset Sergei ja Herman

viipyvät luostarissa kaksi viikkoa. Mutta ovatpa innokkaimmat jääneet vuosikausiksikin. Työaika on kahdeksan tuntia päivässä, kuutena päivänä viikossa. Päivä saattaa olla lyhyempikin, mikäli urakka saadaan valmiiksi nopeammin. Tulo- ja lähtöpäivinä ei ole töitä. Työaika ei välttämättä ole kahdeksasta neljään. Esimerkiksi muistoesine- myymälässä on aamu- ja iltavuorot ja opastettujen kierrosten ajat riippuvat asiakkaiden toivomuksista.

Sopeutuvaisuus testissä

Talkoolaiset majoittuvat talkoolaisen taloon, jossa asuminen vaatii tietynlaisia urheiluhenkeä. Vessat ja suihkut ovat käytävillä, ja jonoja saattaa syntyä. Vaikka hiljaisuus alkaa klo 22, on täydellistä äänettömyyttä kohtuutonta odottaa. Huoneen joutuu luultavasti jakamaan toisen samaa sukupuolta olevan talkoolaisen kanssa. Tietenkin yhtäkaa tulevat kave-

rukset pääsevät samaan huoneeseen. Pariskunnista ainoastaan naimisissa olevat voivat yöpyä samassa huoneessa. Valamossa ei eletä synnissä.

Talkoolaiset työskentelevät muun muassa keittiö-apulaisina, tarjoilijoina, marjanpoimijoina, puunpilkkijoina, ruohonleikkajina, siivoojina, matkamuistonmyyjinä ja oppaina. Työtehtävä saattaa vaihtua useain kertaan. Mahdollisista erikoistaidoistaan tai työrajoitteistaan kannattaa mainita hakemuksessa. Oppaaksi haluaville järjestetään keväisin erityinen opaskoulutus. Tulevana kesänä taitavat remonttimiehet ovat erityisen tervetulleita.

Vaikkei talkooviikko ole kenellekään mikään lepoloma, ovat jotkut työt raskaampia kuin toiset. Tämä herätti ainakin minussa välillä kateutta. ”Miksi tuo sai istuskella kirkkovahtina koko päivän, kun minä leivoin hiki hatussa sämpylöitä?” mana-

sin mielessäni yhtenä iltana jalat turvoksissa. Saatuani seuraavalla kertaa osakseni helpomman työn, podin vuorostani huonoa omaatuntoa. Kaikki työt on kuitenkin tehtävä, joten jokaisen työpanos on yhtä arvokas. Minkäänlaista hierarkiaa, jossa kauemmin talkoissa ollut pääsisi kohtamaan, en ainakaan minä havainnut. Koska maalliset tittelit jätetään talkoisiin tullessa kotiin, talkooporukassa ihmiset tutustuvat toisiinsa nimenomaan ihmisiin. Sellaista tasa-arvoa saa maailmassa harvemmin kokea. Ehkä juuri tästä syystä vain harva saa kertakäynnillä Valamosta tarpeekseen. Talkoolaisiin pätee tuttu sääntö: 90 % palaa rikospaikalle.

Uusia näkökulmia

Talkoissa olo on elämistä osana luostarin arkea. Täten Valamoon pääsee tutustumaan aivan eri tavoin kuin hotellivieraana. Talkoolaisen talossa kuulee tarinoita, joita ei opaskierroksella tai kirjoissa kerrota. Työn ohessa tutustuu uusiin ihmisiin – veljestöön ja toisiin talkoolaisiin. Ja aika, se kuluu uskomattoman nopeasti. Vanhoille Valamon kävijöille talkooviikko merkitsee myös ystävien jälleennäkemistä. Vain yhdestä asiasta saattaa olla tarpeellista varoittaa: joidenkin kohdalla talkooviikot ovat johtaneet ortodoksiseen kirkkoon liittymiseen.

Talkoolaishakemuksen voi lähettää osoitteeseen: Valamon luostari, Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo.

Aino Liljenbäck

Suomen ortodoksinen kirkollishallitus julistaa haettavaksi

Helsingin hiippakuntakanslian
TOIMISTOSIHTTEERIN (A14) viran

Virkaa koskeviin tiedusteluihin vastaa hiippakuntasih- teeri Andreas Larikka, puh. (09) 135 5964, sähköposti: helsingin.hiippakunta@ort.fi.

Viran täyttämiseksi voidaan käyttää virkamieslain 10 §:n mukaista enintään kuuden kuukauden koeaikaa.

Hakemukset tulee toimittaa Suomen ortodoksille kirkol- lishallitukselle, Karjalankatu 1, 70110 Kuopio, viimeistään kes- kiviikkona 19.4.2006.

Leikkikentällä oli tosi kivaa. Lapsia ohjaamassa (vas.) Johanna Haapala ja Jouni Korhonen.

Alla: Illan riehujat vauhdissa.

Kuvat: Leena Lomu

Mukava lastenleiri

Lastenleiri pidettiin 11.-12. helmikuuta. Leirillä oli yhteensä kahdeksan leiriläistä: Aleks, Sonja, Heljä, Theo, Lidia, Klaudia, Noora ja Saara sekä ohjaaja Samuli, aikuiset Leena, Jouni, Johanna sekä muonittajana Riitta-emäntä.

Leiri alkoi lauantaina klo. 13. Ulkoilimme pulkamäessä, isommat lapset olivat laskemassa hurjemmassa mäessä ja pienemmät pienessä, ei niin hurjassa mäessä. Sillä välin

Riitta oli valmistanut meillemme hyvän ruoan. Ohjelmassa oli piirtämistä, muuta sisäskartelua, leikkejä ja pelejä. Käytiin vigiliassa, jonka jälkeen söimme pannaria kaakaon kanssa. Harjoiteltiin itsepuolustusotteita, painittiin ja venyteltiin. Illalla Leena luki lapsille kirkollisia tarinoita, ja ohjaaja Samuli joutui nukkumaan varastossa. Lopulta kaikki leiriläiset rauhoituivat nukkumaan.

Sunnuntaina heräsimme aikaisin ja menimme

kirkkoon. Melkein kaikki lapset olivat kuorossa laulamassa. Kirkon jälkeen oli vielä ruoka. Paikalla oli tuolloin myös Sunkvistit

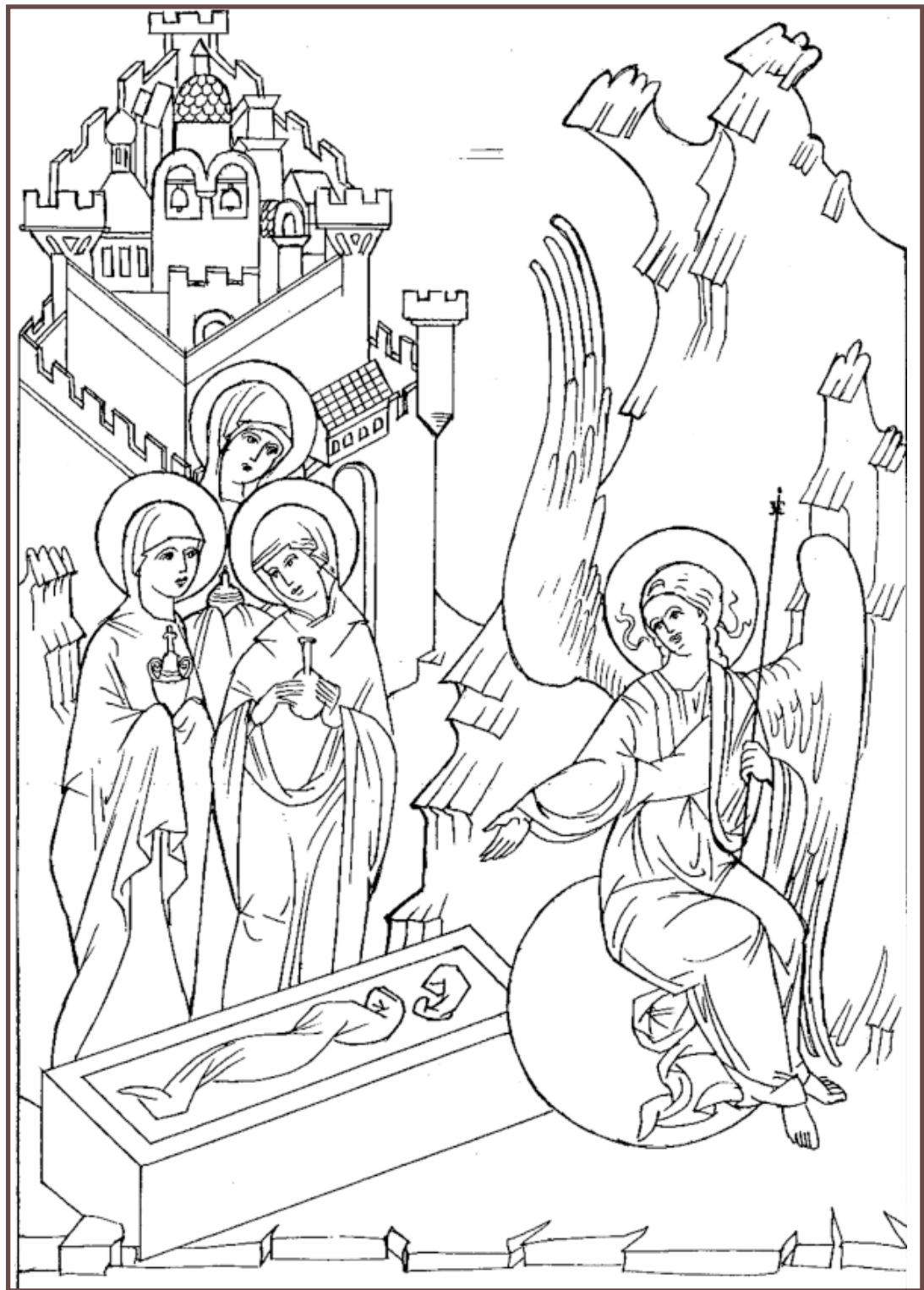
lapsineen: Nathan, Maria ja pikku Luukas.

Ihan mukava leirihän tuo oli.

Samuli Korhonen

Nyt voit värittää itsellesi "Mirhan-tuojanaiset"-ikonin. Pienestä ikonikuvasta näet väreistä mallin. Ota selvää, mitä kuvan eri osat merkitsevät.

Enkelisudoku 1

6	7	8	2	1	4	5	3	9
5	4	9	6	3	7	8	2	1
2	3	1	8	5	9	4	7	6
3	9	6	4	2	1	7	8	5
7	8	2	9	6	5	1	4	3
4	1	5	3	7	8	9	6	2
8	2	4	5	9	3	6	1	7
9	6	7	1	8	2	3	5	4
1	5	3	7	4	6	2	9	8

Tässä Analogi 1/06:ssa olleen Enkelisudokun ratkaisu. Jos kiinnostuit, niin voit koetella taitojasi seuraavalla sivulla olevan Enkelisudoku 2:n kanssa.

ENKELI tarinoita

Olen kuullut paljon erilaisia enkelitarinoita. Jotkut niistä ovat vain mielikuvituksen tuotteita, mutta suurin osa niistä perustuu johonkin syvälliseen kokemukseen, joka on jäänyt pysyvästi mieleen. Usein enkelin ilmestyminen liittyy näissä kuvauksissa johonkin ongelmaan tai ratkaisemattomaan tilanteeseen, joita nuo Jumalan sanansaattajat ovat tulleet helpottamaan tai selventämään.

Me aikuiset suhtaudumme joskus epäilevästi enkeleiden näkyvään olemuotoon. Kenties me pelkäämme tulevamme jotenkin leimatuksi tai ajatlemme, ettei kukaan kuitenkaan usko tai että meitä pidetään vähintään jotenkin omituisena. On helppompaa sanoa, että uskon enkeleihin, kuin että olen nähnyt sellaisen. Lapset ovat vilpittömiä ja hyväuskoisia, siksi he kertovat kokemuksistaan helpommin. Ehkä sen takia enkelit heille useammin näyttävät. Toivottavasti me vanhemmat emme kiellä las-

temme näkyjä mielikuvituksen tuotteena vain sen takia, jos itse emme näe.

Enkeli voi näyttäytyä siivekkäänä henkiolentona tai sitten ihan tavallisen ihmisen näköisenä, mutta jonkinlaiset yliluonnolliset kyvyt omaavana. Eräs enkelitarina kertoo tapauksesta, jossa enkeli opasti asunnon valinnassa hy-

myilemällä ja kutsuvasti viittoillen, toisessa tarinassa enkeli tuli vanhuksen muodossa keskustelemaan ventovieraan ihmisen kanssa ja antoi ratkaisun mieltä painavien asioiden hoitamiseen. Kummassakaan tapauksessa kukaan muu ei nähnyt tätä hahmoa. Eli missä ja kuka tahansa voi kohdata enkelin,

jos vain sallii sen.

Kristuksen ylösnousemuksenkin yhteydessä enkeli laskeutui taivaasta maan vavahdella ja järjestessä. Enkeli vieritti painavan kiven pois haudan edestä. Enkeli oli hohtava kuin salama, ja hänen vaatteensa olivat valkeat kuin lumi. Tämä siivekäs olento ilmoitti pelästyneille mirhantuojanaisille, jotka olivat tulleet voitelemaan Kristuksen ruumiin tuoksuöljyllä, että Kristus on noussut kuolleista. Naiset lähtivät peloissaan ja riemuissaan viemään viestiä eteenpäin Jeesuksen opetuslapsille.

Kertokaa kokemuksistanne enkeleistä tai kirjoitakaa vaikka enkeleiden inspiroima runo:

"Lapsena olo niin huoleton on, suojelusenkeli voittamaton kulkee rinnalla lapsosen tien, puhtain sydän on parahin tie.

Nuorella pulmia matkassa monta, enkelin tehtävä toivotonta. Kunpa vain uskosi säilytät ja turhat kiusaukset häivyttät."

Maailma on täynnä ihmeitä, kun vain jaksaa uskoa, toivoa ja rakastaa.

Leena Lomu

Enkelisudoku 2

SUDOKU-pelin idea

Sudoku pelataan 9 x 9 –ruudun kokoisella pelilaudalla, joka on jaettu yhdeksään pienempään 3 x 3 –ruudun kokoiseen osaan. Tarkoitus on täyttää koko pelilauta numeroilla 1-9 niin, ettei millään rivillä, sarakkeella tai 3 x 3 –ruudukossa ole yhtään samaa numeroa. Vaikka pelissä pelataan numeroilla, matematiikkaa ei tarvita eli missään vaiheessa ei tarvitse esimerkiksi laskea lukuja yhteen.

Sudoku on päättelypeli. Pelissä ei ole tarkoitus vain lätkiä numeroita laudalle ja toivoa parasta. Niinkin voi pelata, mutta sillä tavalla jää varmasti pelissä jumiin jossakin vaiheessa. Huolellisella etenemisellä ruudukon saa varmasti paremmin täytettyä.

Mukavaa loogista ajatteluhetkeä kaikille.

	7		4	3				
1		4		7		8		5
3	2		9		5			1
7	6				8			
			3				5	8
8			1		4		9	2
6		9		5		4		3
				9	3		6	

Afrikka

– mahdollisuus ortodoksisuudelle

Projektipäällikkö **Jyrki Härkönen** pohtii Afrikan ja ortodoksisen kirkon suhdetta. Artikkelin pohjautuu hänen avauspuheenvuoroonsa Ortodoksisuus ja Afrikka -seminaarissa Helsingissä 18. maaliskuuta.

Afrikka oli länsimaisen tutkimuksen historiassa pitkään osa niin sanottua toisten tutkimisen traditiota. Sen pohjana oli *tieteellinen rasismi*, jonka juuret ovat 1600-luvulla. Tieteellisen rasismien luoma erilainen etnisten ryhmien tutkimus synnytti myös käsityksen roduista.

Afrikan alistaminen Euroopan siirtomaaksi sai aikaan vuorovaikutuksen, jossa kolonisoija lähestyi kolonisoitua ja loi kohteestaan mielikuvia, uskomuksia ja arvioita. Tämä kuva Afrikasta on meille tuttu matkakertomuksista, joissa 1600-luvulta lähtien kerrottiin afrikkalaisesta ihmisestä johdonmukaisen käännteisellä ajatusprosessilla. Näin meidät länsimaalaiset määritti se, mitä meillä on, ja afrikkalaiset se, mikä heiltä puuttui. Syntyi 1900-luvulle asti sitkeästi elänyt vastakohtaparien kulttuuri, josta esimerkkinä ovat sanaparit *kristitty-pakana*, *siivistynyt-villi* ja *valkoinen-musta*.

On hyvä muistaa, että aasialaisten ja afrikkalaisten ohella myös meidän ortodoksien keskeiset kulttuuripiirit Lähi-idässä ja lähialueillakin on niputettu samantyyppisen keskustelun osaksi. Egyptin, Irakin tai Syyrian kristillinen perinne nähtiin lännessä pitkään eurooppalaisen sivilisaation ja kielen kehoksi, joka on kuitenkin kadonnut tai eli ylevämmässä muodossa protestanttisessa lännessä.

Afrikan ortodoksisuuden juuret apostolisella ajalla

Apostolien aikana Afrikan levinnyt kristillinen perinne kukoisti pitkään Itä- ja Pohjois-Afrikassa (Sudanissa, Etiopiassa ja Egyptissä). Arabivalloitukset ja islamin nousu 600-luvulla olivat kohtalokas isku ortodoksisuudelle. Erityisen merkityksellinen se oli siksi, että islamin voittokulun jälkeen ortodoksisuus ei ollut enää Etiopiaa ja Egyptiä lukuun ottamatta afrikkalaisten oma uskonto. Esimerkiksi Afrikan merkittävimmän ortodoksisen kirkon Aleksandrian patriarkaatin arabiankielinen papisto korvattiin keskiajan lopulla kreikkalaisella.

Aleksandrian patriarkaatti oli 1600-luvulla katoituksen partaalla. Tuolloin patriarkaattiin kuului vain noin kuusisataa kristittyä. Egyptin valtaväestö pysyi uskollisena koptikirkolle. 1800-luvun alussa oli vaikea kuvitella, että kristillisuus oli ollut ensimmäisellä vuosituhannella elinvoimainen itäinen uskonto, sillä vanhoissa idän kristillisissä keskuksissa, kuten Aleksandriassa, jäljellä olivat vain rauniot suuruudesta.

Aleksandrian patriar-

kaatin uusi kukoistus alkoi turkkilaisen ottomaani-imperiumin heikkenemisen myötä 1800-luvun puolivälissä. Tuolloin alkoi kreikkalaisten ja arabikristittyjen joukkomuutto Egyptin alueelle. Erityisesti kauppiaina ja hotellinpitäjinä kunnostautuneet kreikkalaiset ja arabiortodoksit perustivat seurakuntia ja rakennuttivat uusia kirkkoja.

Toisen maailmansodan aattona patriarkaatti oli uuden tien alussa. Arviolta 250 000 Egyptin kreikkalaista muutti pois patriarkaatin alueelta. Se pakotti Aleksandrian kirkon aloittamaan laajentumisen etelään. Aleksandrian patriarkaatin uudistuminen henkilöityi 1970- ja 80-luvuilla erityisesti **patriarkka Parthenios**ksi. Vuonna 1996 kuollut Parthenios oli Aleksandrian kirkon uudistaja. Parthenios kannatti avoimia suhteita muihin uskontoihin. Hän kunnioitti islamin ja juutalaisuuden yhteisiä juuria ortodoksisuuden kanssa.

Parthenios oli myös Etelä-Afrikan apartheid-politiikan vastustaja. Hän tuki aktiivisesti pyrkimystä pitkään vankeudessa olleen presidentti **Nelson Mandelan** vapauttamiseksi. Patriarkka Parthenios uskoi, että Aleksandrian

ortodoksisuuden tulevaisuus ei ole kreikkalaisissa, vaan Afrikan kanta-asukkaissa, afrikkalaisissa ja arabeissa.

Afrikka ja Euroopan tulevaisuus

Afrikan ortodoksisuus tulisi palauttaa sen alkuperäiseen globaalin ongelmanasettelun piiriin. Olennaista ei ole meidän näkemyksemme Afrikasta vaan se, että Afrikka on osa koko maapallon kattavaa itsymmärrystä.

Monikasvoinen Afrikka kasvaa. Zimbabwe, Norsunluurannikko tai Sudan ovat koko ajan otsikoissa ihmisoikeustragedioidensa vuoksi. Vähemmän sen sijaan puhutaan siitä, että esimerkiksi Botswana, Mosambikissa tai Ugandassa talous on kasvanut jo 15 vuotta 3-4 prosentin vuosivauhdilla. Tärkeää on myös se, että YK:n mukaan noin 20 Afrikan valtiota on muuttunut 2000-luvun aikana demokraattisiksi. Kansainvälinen apu Afrikan manteele on kasvanut 50 prosentilla vuodesta 1997.

Kaikki yhdessä globalisaation kanssa varmistavat sen, että Euroopan tulevaisuudesta keskusteltaessa Afrikalla tulee olemaan siinä tärkeä osansa. ■

Ortaid mukana kehittämässä maaseudun elinolosuhteita Etiopiassa

Ortaid aloittaa Etiopian ortodoksisen kirkon kanssa maaseudun kehityshankkeen. Sen puitteissa järjestetään koulutusta muun muassa kastelujärjestelmien ja karjanhoidon kehittämisessä.

Tänä vuonna alkava kehityshanke (HAIK *Integrated Rural Development Project*) parantaa Etiopian maaseutuyhteisöjen toimintakykyä ja luonnonvarojen hallintaa. Hanke tähtää myös luonnonvarojen parempaan hallintaan ja säilyttämiseen sekä osuuskuntien kehittämiseen.

Etiopian ortodoksisen kirkon kehitysyhteistyön osaston (DICAC) ja Etelä-Wollon hiippakunnan toteuttama hanke keskittyy kolmen maatalousyhdistyksen alueelle Etelä-Wollossa. Hankkeen hyödynsaajien määrä on 20 000 henkilöä eli noin neljä tuhatta

Ekumeenisten synodien tärkeys

Isä **Ion Durac** kirjoittaa, että haluamme välttää nykyään ekumeenisuuden nimissä sellaisia sanoja kuin harhaoppi ja harhaoppinen. Silti kirkon varhaisajan ekumeeniset synodit kokoontuivat torjumaan juuri uskonopetuksen vääriä tulkintoja, eli siis harhaoppeja.

Jumalallis-inhimillisenä instituutioon kirkolla on päänä itse sen perustaja Herra Jeesus Kristus. Maan päällä Kristuksen kirkolla ei ole ollut eikä voi olla johtajanaan vain yksi ihminen – ensin kirkkoa johtivat Vapahtajan seuraajina apostolit ja myöhemmin heidän seuraajat, erityisesti piispat, mutta myös papit ja diakonit.

Kirkon yhteinen eli konsiliaarinen johtaminen näkyi jo kristinuskon alussa, ja ensimmäinen kristillinen synodi, jonka Raamattu mainitsee, oli apostolinen synodi vuonna 50 Jerusalemissa. Synodin merkitys kirkon toiminnassa tuli jo silloin esiin, ja myöhemmät ekumeeniset synodit jatkavat jo apostolilaisena aikana alkanutta perinnettä.

Jerusalemien apostolinen synodi ratkaisi ongel-

man, joka oli syntynyt lähetystön myötä Antiokiassa mutta joka kosketti olennaisesti koko kirkkoa. Apostoli Paavali ei olisi yksin voinut selvittää tilannetta Antiokiassa, mutta hänen tukena oli tämän jälkeen apostolien yhteinen ratkaisu. Saatuaan apostolien päätökset ja kehotukset Antiokian seurakunta noudatti niitä vakaasti luottaen Vapahtajan opetuslasten päätökseen.

Myöhemmin ekumeeniset synodit on kutsuttu koolle päättämään monista ongelmista, jotka ovat uhanneet Kristuksen kirkon yhtenäisyyttä. Vaikka nykyään vältämme ekumeenisuuden nimissä sellaisia sanoja kuin harhaoppi ja harhaoppinen, emme voi sanoa, että ekumeeniset synodit kokoontuivat vain keskustelemaan kirkon yhteisistä asioista, vaan ne kokoontuivat torjumaan Jumalan Pojan opetuksien vääriä tulkintoja, siis harhaoppeja.

Historiallisuus keskeistä

Ekumeenisten synodien merkitystä meidän pitää pohtia historiallisten tapahtumien kautta, eikä kristillisen kirkon historiaa voi erottaa muusta historiasta. Alkuvaiheessa, yli 250 vuoden ajan, kristinuskoa julistettiin erittäin hankalissa olosuhteissa: kirkkoa vainottiin. Jo tänä aikana kehittyi monia harhaoppeja, mutta vainojen takia oli vaikeaa ratkaista ongelmia synodeihin kokoontumalla. Mutta 300-luvun alussa tapahtui merkittävä muutos. Rooman

keisari Konstantinus antoi tammikuussa 313 Milanon ediktin, joka takasi kristityille uskonvapauden.

Vaikka keisari Konstantinus ei ollut kristitty, halusi hän turvata kirkon rauhallisen kehityksen ja samalla pyrkiä edistämään koko keisarikunnan rauhallista kehitystä. Aleksandriassa Areios aiheutti suurta hajaannusta kristittyjen keskuudessa, ja siksi oli tarpeen kirkon opetuksen selventäminen tässä

nyttä ongelmaa, päätös alkoi sanoilla ”Pyhä Henki ja me olemme nähneet hyväksi” (Ap. t. 15:28). Samaa kaavaa käytettiin myöhemmin ekumeenisisa synodeissa päätettäessä kirkkoa koskevista asioista.

Seitsemän synodia

Ekumeenisiä synodeja on ollut seitsemän, ja ne kaikki pidettiin idässä; kaksi Nikeassa: I ekumeeninen synodi vuonna 325 ja VII ekumeeninen synodi vuonna 787; kolme Konstantinopolissa: II ekumeeninen synodi vuonna 381, V ekumeeninen synodi vuonna 553, VI ekumeeninen synodi vuonna 680-681; yksi Efesoksessa: III ekumeeninen synodi vuonna 431 ja yksi Kalcedonissa: IV ekumeeninen synodi vuonna 451.

Ekumeeniset synodit kutsui koolle keisari Konstantinopolin arkkipiispan

Emme voi sanoa, että ekumeeniset synodit kokoontuivat vain keskustelemaan kirkon yhteisistä asioista, vaan ne kokoontuivat torjumaan Jumalan Pojan opetuksien vääriä tulkintoja.

areiolaiskiistassa. Vain piispat ja tuon ajan teologit saattoivat ratkaista kysymyksen. Siksi keisari Konstantinus kutsui koolle ekumeenisen synodin, johon ottaisivat osaa kaikki piispat, ja se päättäisi ongelmista, jotka häiritsivät kirkon elämää.

En tässä yhteydessä käsittele tarkemmin tämän synodin toimintaa, mutta pyrin selvittämään synodin päätösten merkitystä kirkon elämässä.

Kun apostolit vuonna 50 Jerusalemissa kokoontuivat ratkaisemaan Antioikian seurakunnassa synty-

kehotuksesta, eikä Rooman piispan kehotuksesta, kuten joskus väitetään. Ekumeeniset synodit kokoontuivat epäsuunnollisesti, vain silloin kun jokin vakava harhaoppi häiritsi Kristuksen kirkkoa. Synodien tarkoituksena oli torjua harhaopit ja vahvistaa oikean uskon totuus.

Ekumeenisten synodin kunniapuheenjohtajina olivat keisarit, mutta varsinaisesti kokoukset olivat piispojen johtamia. I ja II ekumeeninen synodi selvitti Pyhän Kolminaisuuden persoonien suhdetta uskontunnustuksen avul-

la. Synodiin kautta selvitettiin myös hyvin käytännöllisiä seikkoja, esimerkiksi pääsiäisen ajankohdasta, piispojen keskinäistä järjestystä, ikonien oikeaa kunnioittamista koskevia kysymyksiä. Synodiin päätökset olivat kaikkia kristittyjä velvoittavia.

Synodiin päätökset luovat järjestyksen

Vaikka joskus käytetään termejä "ortodoksinen itä" tai "roomalaiskatolinen kirkko", silloin kun puhutaan ekumeenisista synodeista, nämä termit eivät ole sopivia, koska silloin kirkko ei ollut jakautunut, ja yhtenäisyyttä uhkaavia ongelmia ratkomaan ekumeeniset synodit kokoontuivat.

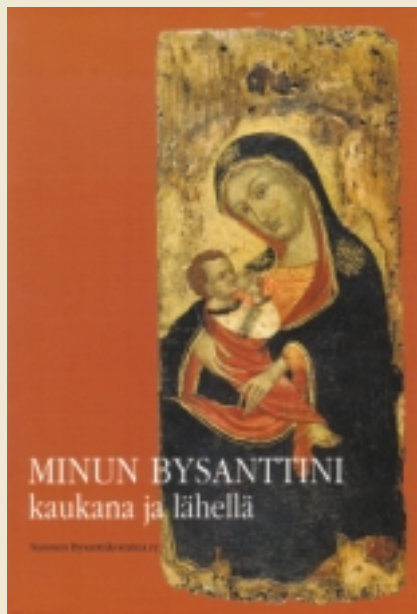
Dogmaattiset, eettis-moraaliset tai hallinnolliset päätökset, joita tehtiin, varmistivat rauhan niin kirkolle kuin keisarikunnallekin. Tästä sanoi keisari Konstantinus Suuri puheessaan Nikean I synodin avajaisissa: "Minun mielestäni Jumalan kirkon sisäinen häiriö on vaarallisempi kuin mikään sota tai mikään kauhistuttava taistelu, ja tämä tekee minut surulliseksi enemmän kuin ulkoiset uhat." (Eusebios).

Nyt on kulunut 1690 vuotta ensimmäisestä ekumeenisesta synodista, ja ortodoksinen kirkko ja osittain myös roomalaiskatolinen kirkko noudattavat ekumeenisten synodiin päätöksiä vaalien niitä kuin hengellistä aarretta, jota ilman ei voi olla hyvää järjestystä Kristuksen kirkossa. Synodit ratkoivat ongelmia, jotka häiritsivät kirkon toimintaa. Ymmärrämme, kuinka tärkeitä edelleen ovat ekumeenisten synodiin päätökset meille, jotka näemme kristikunnan hajanaisuuden ja "kirkkojen" suuren lukumäärän, joka on monista muista syistä kuin Kristuksen opetuksen takia levinnyt maailmaan.

Isä **Ion Durac**

Näkökulmia Bysanttiin kaukaa ja läheltä

Minun Bysanttini – kaukana ja lähellä. Suomen Bysanttikomitea ry, 2005. 242 s.

Teksti ja kuva: **Mikko Junes**

Suomen Bysanttikomitea ry. perustettiin vuonna 1991 rohkaisemaan suomalaisia tieteenharjoittajia, taiteilijoita ja Bysantin harrastajia esiintymään alan kansainvälisillä foorumeilla – onhan maamme historialla ja kulttuurilla vuosisataiset, Bysantista ja Itä-Euroopasta juontuvat juurensa. Yhdistykseen kuuluu alun toistasataa jäsentä.

Bysanttikomitea on julkaissut laajan kokoomateoksen, *Minun Bysanttini – kaukana ja lähellä* (2005), jossa 19 eri tieteenalojen ja taiteen tuntijaa tiilittää omaa suhdettaan aiheeseen nostamalla esiin vaikuttavia kokemuksia ja näkökulmia Bysantin perintöön.

Teos on jaettu kolmeen osaan, joista ensimmäisessä etsitään Bysantin juuria Lähi-idästä ja Athokselta, toisessa tarkastellaan aihepiiriä taiteentutkimuksen näkökulmasta ja kolmas osa tuo Bysantin kulttuurisen ja uskonnollisen perinnön kotoiseen Karjalaamme.

Bysantin keisarikunta (324–1453 jKr.) on luonnehdittu pikemminkin kulttuuria säilyttäväksi kuin uutta luo-

vaksi aikakaudeksi. Bysantin vaikutus Euroopan kulttuuriin ilmenee monin tavoin meilläkin esimerkiksi nimistössä, lainsäädännössä, arkkitehtuurissa tai arkisissa tavoissamme.

Puhuttelevaa teoksessa on havaita, kuinka erilaisista asioista ja kokemuksista kirjoittajien kiintymys aiheeseen kumpuaa. Bysantti on tehnyt vaikutuksen yhtä lailla Siinain autiomaan kuumuudessa, Ravennan mosaiikkien väriloistossa kuin kovia kokeneiden Vienan vanhauskoisten kohtaloissa.

Aikamatka Bysanttiin alkaa FT, professori **Jaakko Frösénin** henkeäsalpaavalla kuvauksella raamatuntutkija **Konstantin von Tischendorfin** ensimmäiseltä matkalta Siinain Pyhän Katariinan luostariin toukokuussa 1844. Mooseksen laintaulujen vuoren juurelle vuonna 530 jKr. rakennettu luostari on säilyttänyt kristikunnan yhteistä perintöä, vaikkakin joskus rimaa hipoen.

"Keskellä kirjastoa huomasin suuren ja tilavan korin, joka oli täynnä vanhoja pergamentteja. Kirjastonhoitajan mukaan kaksi vastaavanlaista kasaa ajan hampaan syömiä papereita oli jo heitetty uuniin..." Tischendorf yritti parhaansa mukaan salata innostuksensa ja saikin ensihätään mukaansa 43 foliumia (lehteä) kreikankielisiä kirjoituksia. Tieto kenties vanhimmasta säilyneestä Raamatun käsikirjoituksesta kiiri pian ympäri maailmaa.

FL, tutkija **Yuri Shikalov** Joensuun yliopistosta valaisee vanhauskoisuuden elinvoimaisuutta 1800-luvun lopun Vienan Karjalassa. Vanha usko säilyi usein "sydämen uskona" kirkon kasteesta huolimatta, ja pesäero kirkkoon tehtiin vasta myöhemmällä iällä, kun vanhauskoisuuden leimasta ei ollut enää haittaa arkielämässä.

Tuore teos tarjoaa laajan katsauksen Bysantin perintöön. Oman tarkastelunsa saavat niin kirjan kansikuvasakin esiintyvän imettävän madonnan mysteeri, varhaisen idän kirkon islamkuva kuin suomalaisten taiteensuojelu Neuvosto-Karjalassa sotavuosina 1942–44. ■

FT Merja Merras on Heinolan naisyhteisöä-tiön asiamies ja yhteisön johtaja.

konkreettisena paikkana, josta kristinuskon perustuuksia opetetaan, Jumalaa rukoillaan ja tavataan toisia samalla tavalla uskovia. Rakennuksena se muistuttaa jokaista ohikulkijaa kristillisistä arvoista ja ihanteista.

Jumalalle kuuluva yhteisö

Kirkko ihmisyhteisönä taas on tärkeä raamatullinen käsite. Jo Vanhassa testamentissa Israelin kansa muodosti 'edan, kulttiyhteisön, joka oli sitoutunut noudattamaan Jumalan antamia käskyjä ja josta Jumala puolestaan oli sitoutunut pitämään huolta. Tämä liitto solmittiin Siinain autiomaassa. Muut kansat saivat vapaasti olla mitä mieltä tahansa jumalistaan, mutta israelilaisia kehoitettiin pysymään sen yhden Jumalan ohjauksessa, joka oli heidät pelastanut tuhosta ja vienyt luvattuun maahan.

Uuden testamentin aikana 'eda laajenee käsittämään myös kaikki muut kansat Israelin lisäksi. Tähän uuteen kulttiyhteisöön, *ekklesiaan* eli kirkkoon, saavat tulla kaikki, jotka tunnustavat Israelin Jumalan isäkseen ja Jeesuksen Kristuksen herrakseen. Jumala on isä siinä merkityksessä, kuin antiikin aikana ajateltiin isästä. Isä oli perheen pää, jonka omistuksessa olivat hänen perhekuntansa, vaimo, lapset ja orjat. Isällä oli vastuu kaikista talonsa asukkaista, ja hänen tuli hankkia heille leipä sekä suojella heitä. Herralla taas tarkoitettiin hallitsijaa, kuningasta. Jeesus Kristus on hallitsijamme eli kuulumme hänen valtansa alle ja joudumme noudattamaan hänen lakejaan. Nuo lait ovat kymmenen käskyä ja vuorisäärän tulkinta niistä.

Miksi kuulun kirkkoon?

Lehdistössä on viime aikoina paljon keskusteltu kirkosta eroamisesta ja sen syistä. Kirkkoon kuuluvienkin on joskus hyvä pohtia, miksi minä kuulun kirkkoon. **Merja Merras** pohtii seuraavassa kysymystä kristillisen elämän edellytysten ja kirkollisten toimitusten kannalta.

Ihmiset ajattelevat tavallisesti, että kirkko on rakennus, jossa toimitetaan jumalanpalveluksia ja

muita toimituksia. Sanalla kirkko tarkoitetaan monissa kielissä kyllä rakennusta, mutta alunperin tuo

sana on tarkoittanut uskovien yhteisöä, sitä ihmisjoukkoa, joka tietyllä paikakunnalla muodostuu kristityistä. Sana kirkko tulee kreikan kielen sanasta *kyriake*, joka tarkoittaa Herralle kuuluvaa. Rakennus ei sinänsä kuulu Herralle, vaikka se pyhitetäänkin hänen olinpaikakseen, vaan *ihmiset* kuuluvat Herralle. Rakennuksen ovat kristityt rakentaneet koontumispaikakseen, koska taivasalla on hankala kokoontua ja puhua. Kirkkorakennuksella ei sinänsä ole kristinuskon kannalta oleellista merkitystä, mutta se toimii

Yhteisöön kasteen kautta

Me kaikki olemme tulleet kristityiksi kasteen kautta. Olemme vanhempiemme ja kummiemme lupauksen mukaisesti tulleet Kristuksen sotilaisiksi taistelussa pahaa vastaan. Sotilaille on luvattu palkka, ja se annetaan tulevassa elämässä, kun tulemme Isän Jumalan eteen tuomiolle. Meiltä kysytään, oletko säilyttänyt kasteessa antamasi lupaukset taistella pahaa vastaan ja noudattaa Herran ja hallitsijan Kristuksen käskyjä. Useimpien on tunnistettava, ettei niin ole tullut aina tehdyksi. Silloin ainoa käyttökelpoinen sana, jonka varaan voimme tukeutua, on *Herra armahda*. Jos tätä sanaa ja siihen kuuluvaa tietoisuutta omasta heikkoudesta ja mitättömyydestä ei ole maailmassa eläen opittu, on sen oppiminen silloin liian myöhäistä.

Kirkon usko vai itse tehty usko

Kirkkoa tarvitaan siis Raamatun totuuksien oikeanlaiseen opettamiseen, jotta tietäisimme, mikä meitä kuoleman jälkeen odottaa ja miten eläen on mahdollista saavuttaa taivaan kirkkaus. Jos emme kirkon Raamattuun perustuvasta opetuksesta välitä, vaan luomme itse oman uskomi- sen järjestelmämme, on vaarana, että kuljemme elämämme eksyksissä, oman ylpeytemme sokaisemina. Miten silloin vastuamme Jumalan tuomioistuimen edessä?

Nyt monet sanovat, että he kyllä uskovat, mutta eivät tarvitse siihen kirkkoa. Oikeaa uskoa ei kuitenkaan voi saada muualta kuin kirkon kautta. Kirkko on säilyttänyt sen vuosijatojen, tuhansien, ajan, jotta me sen saisimme puhtaana käyttööme. Miten voit kunnioittaa uskoa, mutta et sitä, joka on tuonut uskon ulottuillesi ja antanut sinulle mahdollisuuden kasteen kautta periä taivasten valtakunta?

Sehän on sama kuin jos hylkäisit äitisi sanoen, ette tarvitse häntä enää nyt, kun hän on sinut ruokkinut ja kasvattanut tulemaan toimeen omin avuin.

Mitä saan kirkollisverolla?

Sanotaan myös, että kirkko kyllä kerää verorahat, mutta ei anna minulle mitään sen vastineeksi. Vaikka antaisit kaikki rahasi, ei se kuitenkaan ole mitään verrattuna siihen, että sinulla on kasteen ja kirkon kautta mahdollisuus kuoleman jälkeiseen taivasten valtakuntaan. Kaste on ehkä arvokkain kaikista lahjoista, koska se on ainoa lahja, jonka voimme viedä täältä kuolemamme jälkeen. Kuitenkin se annetaan täysin ilmaiseksi jokaiselle sitä haluavalle.

Suomessa on tapana maksaa kirkollisveroa, kun taas monissa muissa maissa on jäsenmaksukäytäntö, joka ei juurikaan poikkea kirkollisverosta. Venäjällä kirkko saa tulonsa liikevaihtoverosta ja toimitusmaksuista, joka meistä tuntuu oudolta, ja se saattaa sielläkin pian tulla tiensä päähän. Jotta meillä olisi pappeja, jotka tarvittaessa tulevat kastamaan, vihkimään ja hautamaan, on kirkon jäsenten ymmärrettävä vastuunsa heidän palkkaamisestaan. ”Työmies on ruokansa ansainnut,” sanoo Jeesus (Matt. 10:10). Papit huolehtivat seurakuntalaisista monella tavalla, joka on näkymätöntä ns. suurelle yleisölle. Lisäksi he toimittavat jumalanpalveluksia, jotka ovat kaikille avoimia opetustilaisuuksia, sekä auttavat ihmistä hiljentymään Jumalan edessä ja muistamaan oman asemansa Isän perheen jäsenenä.

Verovarjoilla ylläpidetään myös kirkkorakennusta, jotta se olisi valmiina, lämmitettynä ja koristettuna ottamaan vastaan juhlaa viettävät tai hiljaisuutta kaipaavat kirkon jäsenet. Jos et kuitenkaan

halua käydä jumalanpalveluksissa, ”et tarvitse niitä”, on kuitenkin monia muita jotka tarvitsevat. Etkö välitä heistä? Meiltä ei viimeisellä tuomiolla tulla kysymään, kuinka usein sinä kävit kirkossa, mutta tullaan kysymään, mitä teit lähimmäisesi hyväksi. Eikö jo kunnioitus kirkkoa, Herralle kuuluvia ihmisiä, kohtaan ole lähimmäisenrakkautta?

Huonot kristityt

Joku saattaa erota kirkosta siksi, ettei kirkon piirissä ole aina osattu elää kirkon opetusten mukaisesti. Papit ovat käyttäytyneet heidän mielestään sopimattomasti, tai joku seurakuntalainen on heitä loukannut. Asioita ei ole tehty hänen mielensä mukaisesti tai on tapahtunut jotain, joka heitä harmittaa. Kun tällaista tapahtuu, nouse mieleen, mahtaisiko joku löytää maailmasta edes yhden sellaisen ihmisten yhteisön, jossa kaikki sujuisi sopivasti, rauhallisesti ja ilman ulkoa tai sisältä tulevia haajaannusta aiheuttavia paineita. Kirkko on ihmisten yhteisö, kuten kaikki muutkin yhteisöt, eikä sillä ole hallussaan mitään etuoikeutta jäädä kiusausten ja väärinkäytösten ulkopuolelle. ”Tuomitessasi toisen julistat tuomion myös itsellesi, koska sinä, toisen tuomitsija, teet itse samoja tekoja.” (Room. 2:1)

Vain kirkkoon kuuluvat siunataan hautaan

Mihin minä siis tällaista kirkkoa tarvitsen? Vastaus sanomaton vastaus on, että tarvitset viimeistään silloin, kun kuolet. Ortodoksinen pappi tulee siunaamaan haudan lepoon vain ortodoksiseen kirkkoon kuuluvan vainajan. Hän ei tule siunaamaan kirkosta eronnutta, vaikka omaiset kuinka sitä pyytäisivät. Luterilainen kirkko on tässä tehnyt toisenlaiset johtopäätökset, mutta ortodoksisessa kirkossa ajatellaan, että jokainen on

vastuussa itsestään. Kirkosta eroamalla vainaja on halunnut viestittää, että hänelle on yhdentekevää, mitä kirkko tekee tai tuleeko se hänet hautaan siunaamaan. Kirkko kunnioittaa tätä vainajan teoissaan ilmaisemaa kantaa, eikä ”häiritse” häntä enää hänen kuoltuaan.

Ortodoksinen hautaus-toimitus on kauttaaltaan rukousta kuolleen puolesta, ja edesmenneestä käytetään nimitystä Jumalan palvelija: ”Saata, Herra, lepoon nukkuneen palvelijasi sielu!” Miten voisimme rukoilla tämän rukouksen henkilön puolesta, joka ei ole välittänyt kirkosta? Miten hän olisi osoittanut olevansa Jumalan palvelija?

Kirkon vainajan puolesta lausuma rukous voi

Oikeaa uskoa ei kuitenkaan voi saada muualta kuin kirkon kautta. Kirkko on säilyttänyt sen vuosituhansien ajan, jotta me sen saisimme puhtaana käyttööme.

olla se ainoa ohut säie, joka kantaa hänet Jumalan eteen, jos hän itse on ollut heikko ja voimaton rukoilija. Kirkko rukoilee kaikkien jäsentensä puolesta jatkuvasti, olivatpa nämä sitten elossa tai kuolleet. ”Sillä Jumalalle kaikki ovat eläviä.” (Luuk. 20:38)

On siis monia syitä kuulua kirkkoon. Lauman ja trendien mukana kulminen voi olla kohtalokasta, jos ei omin avuin pysty asiaa hahmottamaan. ”Se jolle Jumala on Isä, sille kirkko on äiti,” on jo varhaisina vuosisatoina meille opetettu. Siihen on hyvä pitäytyä. ■

PÄÄSIÄINEN

– esiin puhkeava kukka

Munkki Serafim, Tie ylösnousemukseen. Suuren paaston ja pääsiäisen sanoma. Kirjapaja 2006. 330 sivua.

Esko Nikander

Pääsiäiseen valmistautumisessa on kaksi keskenään yhteydessä olevaa päävaihetta. Ensimmäinen alkaa sovintosunnuntaista ja päättyy Lasaruksen lauantaihin. Suurena

paastona tunnettu jakso kutsuu ihmistä siirtymään himojensa pimeydestä kirkkaampaan henkisyys-teen. Toinen päävaihe, 'suuri viikko' ja pääsiäinen, ovat

enemmän Jumalan itsensä tutkisteleminen aikaa.

Hengellisen elämän ydin on ajan pyhittämisessä: erotamme päivän-, viikon- ja vuodenkierrostamme hetkiä, jotka omistamme vain Jumalalle. Ihminen voi saavuttaa arkielämäänsä syvempää osallisuutta kirkkaammasta henkisyudesta ja ainutkertaisesta Jumalan pelastusteosta myötäelämällä vuosi vuoden jälkeen suurta paastoa ja pääsiäistä.

Ajan pyhittämisellä on kaksituhattavuotinen kehityshistoriansa. Keskiviikkoisin ja perjantaisin paastoaminen on vanhinta perinnettä. Tärkein paastonaika suuri viikko, ja suuri perjantai on keskeisin täyspaastopäivä. Kristittyjen paasto ei ole luonteeltaan pakonomainen suoritus. Paasto-ohjeet ovat lähinnä kuvausta pyhien ja muiden kristittyjen käytännöstä.

Ortodoksisen tradition mukainen kokonaisvaltainen paastoaminen on kilvoittelua ruumiin puolesta. Kirkossa ja sen traditiossa on tarjolla konkreettinen ympäristö historiallisten pelastustapah- tumien myötäelämiseen. Myötäeläminen puhdistaa

ihmisen vapaata tahtoa ruu- missa vaikuttavista ja viime kädessä itseämme vastaan kääntyvistä himoista.

Paaston viettämiseen tarvitaan taistelumieltä: *"Alkakaamme valoisin mielin itsemme hillitsemisen arvokas kilvoitus! Säteilkäämme Kristuksen, meidän Jumalamme käskyjen täyttämisen valolla, rakkauden kirkkaudella, rukouksen salamoilla - - jotta saisimme valonkantajina juhlia Kristuksen pyhää ylösnousemusta, josta maailmalle on katoamattomuus koittanut."*

Itsetutkistelun aika

On aika tutkia itseään ja ka- tua. On myös aika kohottaa katse omien heikkouksien yläpuolelle. Lasaruksen lau- antaista ja palmusunnuntaista avautuu suurin tapahtu- masarja, mitä taivaassa ja maan päällä on koskaan ta- pahtunut. Tie, jonka apostoli- lit kulkivat Kristuksen kanssa Betaniaan ja Jerusalemiin, on käännekohta koko olemassa- olon ytimeen. Se, mitä tapah- tui Kristuksen ystäville, ta- pahtuu myös meille. Tämän näkeminen edellyttää saras- tusta siitä kirkkaudesta, joka säteilee ylösnousemuksen valoa. Tähän yhteyteen osal- listumisen ilmentäjäksi kirk- ko siunaa vigiliassa virpovit- soja.

Pääsiäistä edeltävät arki- päivät ovat kaikki suuria myötäelämisen päiviä. Suu- ren maanantain keskeisin ta- pahtuma on viikunapuun kuivettaminen. Suurena tiis- taina kirkon liturgiset tekstit kutsuvat lähtemään Kristuk- sen kanssa ja apostolien seu- rassa Öljymäelle.

Suuri keskiviikko on suurten vastakohtien päivä.

Veisuissa kuvataan, kuinka laittomien neuvonpito tah- too surmata viattoman – mutta kirkko laulaa Kristuk- selle aivan päinvastaisessa hengessä: *"Sinä olet meidän Jumalamme ja paitsi sinua ei kukaan ole pyhä."*

Suuri torstai on Kristuk- sen viimeisen aterian ja eh- toollisen asettamisen ilta, uuden liiton ilta. Kyseessä on päivä, jona kirkolle salaisesti annetaan elämä – elämä Kris- tuksessa, hänen ruumissaan ja veressään.

Suuren perjantain aamu- palveluksessa luetaan kaksi- toista jaksoa Kristuksen kär- simyksistä. Näihin kätkeyty- vät tapahtumat saavat sisäl- tönsä siitä, kuka Kristus to- della on. Rooman suurvallan langettama tuomio Kristuk- selle oli yhtä järjetön kuin kaikki paha, mitä maailmas- sa tapahtuu. Kuitenkin: *"Kun sinut, oi Kristus, ylennettiin ris- tillille, niin sinä yllensit silloin meidät, pahuuteen langen- neet."* Suuri lauantai on päivä, jolloin Jumalan kuolema on kirjaimellisesti totta. Syvim-

mässä todellisuudessa on kuitenkin meneillään ikuisen aamun sarastus.

Pääsiäisyön jumalanpal- velus on Kristuksen ylösnou- semuksen toisinto. Vuosi vuoden jälkeen Kristuksen ainutkertainen kuolleista he- rääminen tulee ainutlaatui- sella tavalla todelliseksi ja lä- snä olevaksi. Kristuksen salai- suus on puhjennut kukkaan. Korkein alentui alhaalla ole- vien luo sadakseen ylentää meidät korkeuteen. Syleil- käämme siis toinen toistam- me ja huutakaamme: *"Kristus nousi kuolleista, kuolemalla kuoleman voitti ja haudoissa oleville elämän antoi."*

Pääsiäisen juhlinta kes- tää neljäkymmentä vuoro- kautta. Tahtoessamme Pyhän Hengen voimalla avautua Kristuksen tahdolle ei ole mitään, mikä estäisi meitä jatkuvasti tulemasta osalli- seksi ylösnousemuksen nä- kemisestä. Kirkoissa tätä sa- laista osallisuutta kuvataan pitämällä pyhän portin ovet avoinna koko pääsiäisviikon eli kirkkaan viikon.

Julkaisutoiminta kuntoon

Ortodoksisen kirjallisuuden julkaisuneuvoston (OKJ) toiminta on viime vuoden alun ulkoista- mispäätösten jäljiltä etsinyt yli vuoden ajan uutta suuntaansa. Tämän vuoden maaliskuun alussa (6.3.2006) kirkollishallitus päätti solmia asiasta puitesopimuksen Maahenki Oy:n ja Lo- gosMedia Oy:n kanssa ortodoksisen kirjallisu- den kustantamisesta ja markkinoinnista. Mah- dollisena yhteistyötahona oli loppuun asti myös luterilaistaustainen Kirjapaja Oy. Yksi va- lintaperuste oli halu säilyttää kirkkokunnan jul- kaisutoiminta ortodoksien omissa käsissä.

Puitesopimuksella on tarkoitus tuottaa or- todoksisen kirkon tarvitsemat julkaisupalvelut (suunnittelu-, käännös-, toimitus-, painatus- ja graafiset palvelut) sekä markkinointi ja tiedo- tus.

Yhteistyöllä varmistetaan, että julkaisupal- veluissa säilyy paras mahdollinen kirkollinen asiantuntemus ja että ortodoksisen kirkon edut otetaan kaikessa huomioon.

Synaksarionien parissa

Lintulan luostarissa äiti **Ksenian** ja äiti **Kristodulin** työtehtäviin on kuulunut jo neljättä vuotta pyhien elämäkertojen eli *Synaksarionien* suomentaminen. Hankkeen *primus motorina* toimii munkkidiakoni **Serafim**, ja se on edennyt aikataulua nopeammin. Syyskuun Synaksarion ilmestyi vuonna 2003, ja nyt on jo tammi-kuunkin teos käsikirjoitukseksi valmis. Ehkä saamme jo tänä vuonna juhla 12-osaisen hankkeen puolta väliä.

Synaksarioneissa kulkee silmiemme editse koko kirkkomme pyhien kavalkadi Vanhan testamentin ajoista nykyaikaan. Kaikki ikäkaudet Betlehemin lapsimarttyyreista yli satavuotiaisiin pyhittäjäisiin ovat edustettuina. Maantieteellisesti liikutaan Siinailta Solovetskiin ja Britteinsaarilta Beringin meren yli Alaskan. On piispoja ja pappeja, munkkeja ja nunnia, ruhtinaita ja kerjäläisiä, korkeasti oppineita ja lukutaidottomia, filosofeja ja houkkia, miehiä ja naisia kaikilta elämäniloilta. Yhteistä heille on vain se, että Kristus on heidän elämänsään ehdoton ykkönen.

Pyhien elämäkerrat ovat kautta vuosisatojen olleet ortodoksien perusra-

vintoa. Sukupolvi toisensa jälkeen on kasvatettu niiden hengessä. Ne osoittavat, miten usko toteutetaan käytännössä ja mitä se edellyttää. Kun sitten 20. vuosisadalla niin monella ortodoksialueella kajahti kutsu marttyyriuteen, se ei ollut mikään outo asia: uskovat ymmärsivät, että nyt oli heidän vuoronsa jatkaa pitkää marttyyrien ketjua. Me suomentajat toivomme, ettei vaivamme menisi hukkaan vaan Synaksarionit muodostuisivat Suomessa uskovien käsikirjoiksi ja jokaisen ortodoksin ja yleensäkin kristityn lukemistoksi.

Periaateratkaisuja

Käännöstyön yhteydessä on jouduttu tekemään erilaisia periaatteellisia ratkaisuja. Yksi asia, joka suomentajille on kyllä selkiytynyt mutta josta on ulkopuolisten hyvää tarkoittavien avustajien kanssa ollut jatkuvaa kädenvääntöä, ovat pyhien nimet. Viime Analogissa isä **Johannes Karhusaari** pahoitteli, miksi nimet eivät ole nykykreikkalaisen ääntämyksen mukaisessa asussa. Siihen on omat selvät syynsä.

Kaikki me tiedämme, että kielet muuttuvat aikojen kuluessa. Kielitieteessä esiintyy esimerkiksi käsite

itisismi, mikä tarkoittaa i-äänteen taipumusta voittaa alaa, ja sitä voisikin kutsua eräänlaiseksi kielen kulumisilmioksi. Se on erittäin selvästi havaittavissa kreikan kielen pitkässä historiassa. Nykykreikassa on viisi eri tapaa kirjoittaa i-äänne: ei, oi, y, vanhan kreikan pitkä e ja varsinainen i-kirjain äännetään nykyisin i:nä. Ei ihme, että kreikkalaiset tekevät paljon kirjoitusvirheitä, kun jokaisen i:n kohdalla on kirjoitettaessa pähkäiltävä, mikä näistä viidestä mahdollisuudesta kuuluu juuri tuohon saanaan! Lisäksi sanojen alkukirjaimien, joka translitteroidaan muihin kieliin h:nä, on lakannut olemasta nykykreikassa. Ja muinainen b äännetään nykyisin v:ksi.

Iisus ja Varvara

Länsimaisiin kieliin kreikan kielen ilmaisut ovat kuitenkin useimmiten siirtyneet alkuperäisessä kulumattomassa asussaan joko jo varhain esimerkiksi latinan kautta tai myöhemmin. Onhan presidentti **Bushinkin** puoliso **Barbara** eikä Varvara! Ei tietenkään voida edellyttää, että kreikan kielen kehitys tai tässä tapauksessa oikeastaan kuluminen velvoittaisi muitakin kieliä. Esimerkiksi itasismi oli ilmiönä jo varsin varhainen, ja alemmat kansanluokat, joista kristityt suurimmaksi osaksi tulivat, puhuivat varsin i-voittoisesti jo Kristuksen syntymän aikoina. Näin ollen, jos menemme sille linjalle, että nimissä olisi omaksuttava kreikkalaisten kulloinkin käyttämä ääntämys, pitäisi unohtaa Jeesus ja alkaa puhua Iisuksesta, kuten kreikkalaiset ovat jo kristinuskon alkuajoista lähtien tehneet.

Monilla pyhien nimillä on taustansa antiikin kulttuurissa. Isä Johannes Karhusaari mainitsee Demetrioksen. Nimen pohjana on maanviljelyksen jumalatar Demeter. Jos puhuisimme Dimitrioksesta, kuka pysyisi havaitsemaan tämän

yhteyden - ei kukaan muu kuin kreikkalaiset, jotka ainoana kansana koko maailmassa kutsuvat nykyisin myös Demeteriä oman muuttuneen ääntämyksensä myötä Dimitiriksi!

Vaikutus koko kieleen

Itasismi ja muut muutokset eivät tietenkään koske ainoastaan nimiä vaan koko kieltä. Niinpä nykykreikkalaisista ääntämystä suosiesamme emme enää saisi puhua demokratiasta vaan dimokratiasta emmekä hypoteesista vaan ipoteesista. Hesykastikin olisi pannaan julistettu, ja sen sijaan pitäisi olla isihasti. Puhumattakaan siitä, että matematiikassa - anteeksi, matematiikassa - ei enää saisi käyttää alfaa ja beetaa vaan alfaa ja viitaa, elektroniikkakin pitäisi muuttaa ilektroniikkaksi jne. Miltä kuulostaisi ilikopteri helikopterin sijaan? Ja jos *hyvää* merkitsevää etuliite eu äännettäisiin ev, kuten kirkkokalenterissamme monissa paikoin näkee, niin miksi emme sitten sanoisi myös Evrooppa, kuten nykykreikkalaiset?

Tämän perusteella on varmaan jo käynyt selväksi, miksi käytämme pääsääntöisesti pyhien nimistä niiden alkuperäistä muotoa. Syyinä on siis se, että myös sivistyssanat ja lukemattomat muut kreikan kielestä peräisin olevat termit ovat siirtyneet ja esiintyvät suomen kielessä ja yleensäkin länsimaisissa kielissä vanhan kreikan äänneasussa. Ehkä olisi syytä lopultakin haudata tämä käännöstyön aikana aina silloin tällöin esille putkahtanut problema - tarkoitan tietenkin *provlima!* - ja muuttaa myös kirkkokalenterimme samoille linjoille.

Riemullista pääsiäistä kaikille!

Nunna Kristoduli

LINTULAN 60-vuotisjuhla

Lintulan luostarin 60-vuotisjuhlaa vietetään Palokissa 11. kesäkuuta. Ilmoittautuminen juhliin toukokuun loppuun mennessä. Lisätietoja: Lintulan Pyhän Kolminaisuuden luostari, Honkasalontie 3, 79830 PALOKKI. Puh. (017) 563 106, (017) 563 210, fax (017) 563 121, sähköposti: lintulan.luostari@ort.fi

Ikonimaalareilla juhlanäyttely Riihimäellä

Juhlanäyttelyn avasi 12.3. metropoliitta Ambrosius, joka kuvassa isä Aki ja Teresa Leskisen sekä museonjohtaja Timo Simanaisen (selin) kanssa Harri Stefanuksen Golgatanristin (2006) äärellä.

Suomen Ikonimaalarit ry:n 30-vuotisjuhlanäyttely on avoinna Riihimäen Taidemuseossa 30.4. saakka. Näyttely tarjoaa yli sadan työn katsauksen ikonimaalaus-harrastuksen parhaimmistoon Suomessa. Ortodoksisista ikonimaalausperinnettä vaalivaan yhdistykseen kuuluu noin 200 jäsentä.

- Ikonimaalauksen suosio on kasvanut räjähdysmäisesti viime vuosina, mutta sen mukainen on valitettavan usein tasokin, luonnehtii Suomen Ikonimaalarit ry:n puheenjohtaja, dosentti **Merja Merras** perinteestä irrallaan olevaa harrastustoimintaa.

Juhlanäyttelyn teemaksi on valittu Raamattu, mikä on tuonut näyttelyyn kiitettävästi myös Vanhaan testamenttiin ja kirkon hymnografiaan liittyvää kuvitusta. Ikonien kuvittamat tekstit on oivaltavasti liitetty töiden yhteyteen, mikä helpottaa näyttelyyn tutustumista.

- Ikonit esittää kuvana sen, minkä kirkko ilmaiseksi sanoina, eli ikoni on sanaa tukeva kuva, jonka muotokieli ja muut säännöt periytyvät meille Bysantista, Merras muistuttaa.

Riihimäen näyttelyn kokoamiseen osallistunut porilais-valtimolainen ikonimaalari ja opettaja **Harri Stefanus** iloitsee siitä, että harrastajien käden jälki on selvästi kohentunut edelli-

sestä vuoden 1996 juhla-katselmuksesta. Yhdistyksen työ on siis kantanut hyvää hedelmää.

Perinteisten puupohjaisten ikonien lisäksi näyttelyssä on myös kankaalle

maalattuja ja painettuja ikoneita sekä pääsiäismunia. Näyttelyn erikoisuuksin kuuluvat **Irina Gurvitšin** pienikokoiset ja taidokkaasti tehdyt tuohi-ikonit.

Teksti ja kuvat: Mikko Junes

Kristuksen hautaaminen. Anu Koivuniemen temperatyö, 2006.

TULKOON SINUN VALTAKUNTASI

Suomen ikonimaalarit ry:n 30-vuotisjuhlanäyttely Riihimäen taidemuseossa, Tempellicatu 8, Riihimäki. Avoinna 30.4. saakka ti-su klo 12-18, suurena torstaina klo 12-16, suurena perjantaina suljettu. Liput 5 euroa, opisk. ja eläk. 3,5 euroa.

Kirkkomme jäsenmäärä kasvussa

Suomen ortodoksisen kirkon 1990-luvun alussa alkanut jäsenmäärän kasvu jatkui vuonna 2005. Seurakuntiin liittyi uusia jäseniä yhteensä 912. Kirkosta eronneita oli 440, kastettuja 522 ja kuolleita 689. Merkittävän osan kirkkoon liittyneistä sai Helsingin seurakunta, jonka jäsenmäärä kasvoi 302 jäsenellä.

Kirkkomme jäsenmäärä oli viime vuoden päättyessä 60 761. Lisäystä vuoteen 2004 oli 315 henkilöä. Karjalan hiippakunnan 11 seurakuntaan kuului 21 907 jäsentä, Helsingin hiippakunnan kahdeksaan seurakuntaan kuului 31 435 ja Oulun hiippakunnan viiteen seurakuntaan 7 028 jäsentä. Lintulan luostarin sisaristossa oli 12 ja Valamon luostarin veljestössä kahdeksan jäsentä.

Suurin seurakunta oli edelleen Helsinki, johon kuului vuoden päättyessä 18 796 jäsentä. Seuraavina olivat Joensuu (5 716), Kuopio (4 061), Tampere (2 704) ja Turku (2 608). Jäsenmäärältään pienin seurakunta oli Kiuruvesi (565 jäsentä).

SUOMEN IKONIMAALARIT ry:n 30-VUOTISJUHLANÄYTTELY
12.3.-30.4. Riihimäen Taidemuseossa: Mirhantuojanaiset
Kristuksen haudalla. Liisa Kuninkaan temperatyö, 2005.

Kuva: Mikko Junes

*Enkeli kääntyi naisten puoleen ja sanoi:
"Älkää te pelätkö. Minä tiedän, että te etsitte
ristinnaulittua Jeesusta. Ei hän ole täällä,
hän on noussut kuolleista."*